

**PADASJOEN AUTTOISTEN
RANTAOSAYLEISKAAVA-ALUEEN
ARKEOLOGINEN INVENTOINTI**

**Timo Sepänmaa
Päijät-Hämeen maakuntamuseo
Lahden kaupunginmuseo**

2002

referaatti

Padasjoen Autoisten rantaosayleiskaava-alueen muinaisjäännösten inventointi

Tutkimuksen suorittaja: Lahden kaupunginmuseo

Inventoija: fil.yo Timo Sepänmaa

Inventoinnin tarkoituksena oli selvittää Padasjoen Autoisten rantakaava-alueen muinaisjäännöskanta inventointiajan puitteissa mahdollisimman hyvin. Alueella ei aikaisemmin ollut tehty järjestelmällisiä muinaisjäännösinventointeja. Alueelta tunnettiin yksi kivikautinen (?) hajalöytö.

Maastossa ensisijainen työmenetelmä oli koekuoppien teko. Lisäksi tarkastettiin maanpinnan rikoutumia kuten tienleikkauksia, metsänäestysalueita ja muutamain paikoin kynnettyjä peltoja.

Inventoinnissa löytyi 6 esihistoriallista asuinpaikkaa, 2 pyyntikuoppakohdetta, 1 mahdollinen keittokuoppakohde sekä 2 historiallisen ajan viljelyröykkiö / rakennuksenpohjakohdetta. Lisäksi 3:sta kohteesta löytyi 1-2 kvartsi-iskosta - nämä kohteet luokiteltiin toistaiseksi kivikautisiksi hajalöytöpaikoiksi. Kaikkiaan kohteita siis rekisteröitiin 15 kappaletta.

Löydöt: KM 33164 - 33172

Kenttätyöaika: 22.4. - 7.5.2002

Tutkimuskustannukset: Padasjoen kunta

Tutkimusraportti: Timo Sepänmaa 25.6.2002 (Museoviraston arkeologian osaston topografisessa arkistossa)

Sisällys

	sivu
1. Johdanto	3
2. Inventoinnin tavoitteet	3
3. Menetelmät	3
4. Alueen kuvaus	4
5. Kohteiden kuvaukset	5
6. Tulokset	44
6.1. Tulosten arviointia	44
Luettelot	
Luettelo inventointikohteista	45
Negatiiviluettelo	46
Lyhyt löytöluettelo	49
Liite 1	
- yleiskartta mk 1:50 000	

1. Johdanto

Lahden kaupunginmuseo sopi keväällä 2002 Padasjoen Auttoisten rantaosayleiskaava-alueen muinaisjäännösten inventoinnista Padasjoen kunnan kanssa. Inventoinnin maksoi Padasjoen kunta. Inventoijana toimi Timo Sepänmaa.

Inventointialueella ei muinaisjäännöksiä tiettävästi juurikaan ole inventoitu. Ainoa Padasjokea koskeva järjestelmällisempi inventointi on Matti Huurteen vuonna 1971 tekemä Padasjoen perusinventointi, jonka yhteydessä liikuttiin lähinnä kirkonkylän tienoilla ja lähialueilla. Kiinteitä muinaisjäännöksiä ei Auttoisten rantakaava-alueelta ennen inventointia tunnettu ja vain yksi kivikautinen (?) hajalöytö oli tiedossa.

2. Inventoinnin tavoitteet

Inventoinnissa pyrittiin löytämään rantakaava-alueelta mahdollisimman paljon muinaisjäännöksiä käytettävän kenttätöajan puitteissa. Jo alunperin oli selvä, että inventointi tulitaisiin keskittämään ranta-alueille. Itse kyläalue, jossa mahdollisesti on löydettävissä rautakautisia muinaisjäännöksiä, jätettiin pääosin inventoinnin ulkopuolelle. Vain joitakin toistaiseksi rakentamattomia rantakaistaleita tutkittiin kyläalueelta - peltoalueita ei tutkittu.

3. Menetelmät

Inventoinnin maastotöihin oli käytettävissä 10 työpäivää, samoin jälkitöihin 10 työpäivää.

Ennen maastotöitä selvitettiin tutkimusalueen ja lähialueen tiedot muinaisjäännöksistä sekä käytettävissä olevat tiedot alueen vesistöhistoriasta.

Peruskarttojen avulla tehtiin ns. kartta-analyysiä, jonka perusteella pyrittiin päättämään missä eri tyyppisiä muinaisjäännöksiä esiintyy. Kartta-analyysi on prosessi, joka alkaa kartta-aineistoon ja löytötietoihin tutustumisella ennen maastoon menoa, täydentyy maastossa muinaisjäännösten etsimisen ja löytymisen yhteydessä ja jatkuu edelleen maastotöiden jälkeen. Usein vasta maastotöiden päätyttyä kuva tutkittavan alueen topografiasta ja potentiaalisista muinaisjäännösalueista selkiytyy.

Kenttätöaika oli liian lyhyt, jotta kaikki rannat olisi voitu kattavasti kulkea läpi ja koekuoppia järjestelmällisesti. Siksi inventointi keskitettiin alueille, joilla muinaisjäännöksiä kartta-analyysin ja inventoijan kokemusten perusteella olisi todennäköisimmin odotettavissa. Jo rakennettuja kohtia eli lähinnä kesämökkien tontteja ei myöskään tutkittu. Kaikki rakentamattomat ranta-alueet kuljettiin silti läpi, tarkkaillen maastosta muinaisjäännöksiin viittaavia merkkejä ja tehden sopivilta vaikuttaviin paikkoihin koekuoppia.

Muinaisjäännöksiä pyrittiin toteamaan ehjässä maastossa maan pinnalle näkyvien merkkien perusteella (esim. röykkiöt, ns. asumuspainanteet) ja tekemällä sopivilta vaikuttaville paikoille pieniä (n. 25 x 25 cm:n laajuisia, n. 30 cm:n syvyisiä) koepistoja lapiolla. Paikoilla, joilla maanpinta oli rikkoutunut (esim. metsänäestysalueet, tienleikkaukset jne.) ei koekuoppia aina ollut tarpeen tehdä.

4. Alueen kuvaus

Rantakaava-alue sijaitsee Padasjoen lounaisosassa, Padasjoen kirkolta 8,5 - 20 km lounaaseen - länsilounaaseen. Suurin osa kaava-alueesta on Auttoisten kylää, mutta läntisin osa, Nerosjärven pohjoisosa, on Lieson kylää - entistä Lammia. Rantakaava-alue koostuu 8:sta järvestä rantakaistoineen. Mäkeintaustanjärveä lukuun ottamatta kaikki järvet ovat suurimmalta läpimitaltaan vähintään 1 km.

Alueen järvistä ei tiettävästi ole tehty geologisia rannansiirtymistutkimuksia. Muiden tutkimusten perusteella alueen järvet ovat kuroutuneet itsenäisiksi pian jääkauden jälkeen. Vain Nerosjärvi (ja mahdollisesti Kauttisjärvi lyhyen aikaa) on ollut osa muinaista Itämeren Ancyclus-vaiheessa ja sekkin on kuroutunut itsenäiseksi kyseisen vaiheen aikana. Kyseessä ovat siis vedenjakajaseudulla olevat latvajärvet, jotka ovat kuroutumisensa jälkeen "eläneet omaa elämäänsä". Tällaisissa tapauksissa järven pinta on yleensä pian kuroutumisensa jälkeen asettunut likimain nykyiselle tasolleen. Tämän jälkeen maanpinnan nopeampi kohoaminen luoteessa kuin kaakossa on kallistanut järviä. Järvien pohjois- ja luoteisosista on veden alta paljastunut uusia maa-alueita. Vastaavasti tämä on saattanut aiheuttaa transgressiota (eli vedenpinnan kohoamista) sellaisen altaiden etelä- ja kaakkoisosissa, joiden lasku-uoma on pohjoisessa tai luoteessa - siis hiljalleen umpeen kuroutumassa. Alueen järvistä tällainen on Jamoinjärvi, jonka etelä ja kaakkoisosassa esihistoriallisia rannassa sijainneita asuinpaikkoja on saattanut jäädä nykyisen vedenpinnan alle. Muita järvien kehitykseen vaikuttaneita tekijöitä ovat saattaneet olla lasku-uomien muutokset (joita inventoijan arvion mukaan ei alueen järvissä liene tapahtunut noin 10 000:een vuoteen), lasku-uomien luontainen kuluminen sekä ihmisen tietoisesti tekemät alentamiset tai patoamiset. Näistä viimeksi mainittu näyttäisi vaikuttavan selvimmin Kauttisjärvellä, jonka lasku-uomaa Heinäjokea on jossain vaiheessa ruopattu. Eräs paikallinen asukas kertoi allekirjoittaneelle, että "vanhat" kylällä vielä muistavat, kuinka Kauttisjärven länsiosassa olevat laajat niityt olivat kevättulvien aikaan veden alla. Tulvan on siis täytynyt olla 1 - 2 m:n luokkaa. Lähes kaikkialla järven ympäristössä näkyikin selvä rantavalli noin 1,5 m nykyistä järvenpintaa korkeammalla. Löytyneet asuinpaikat sijaitsivat kyseisen vallin / törmän päällä. Tämän perusteella järvi lienee ollut likimain nykyisellä korkeustasollaan jo tuhansia vuosia - vuosittaiset vedenpinnan muutokset ovat ilmeisesti aina olleet parin metrin luokkaa. Vastaava tilanne näyttää maastohavaintojen (törmät) sekä todettujen muinaisjäännösten perusteella olevan muillakin tutkimusalueen järvillä. Rannoilta löytyy törmät runsaan metrin keskivedenpintaa korkeammalta - ja törmien päältä asuinpaikkoja (tai viitteitä asuinpaikoista).

Maaperältään alue on pääasiassa moreenia - ja hyvinkin kivikkoista. Alueen poikki kulkee harjumuodostuma Jamoinjärven eteläosasta (Alhonniemi) Auttoisten kylän poikki pohjoisluoteeseen Hankajärville. Tämä muodostuma on rannoilla olevilta osiltaan erittäin kivikkoista, karkeaa soraa. Edes harjun syrjille ei juurikaan ole lajittunut hienompaa hiekkaa, mikä johtunee vedenpinnan nopeasta laskusta likimain nykyiselle tasolleen jääkauden jälkeen. Alueella ei siis ole esihistoriallisten asuinpaikkojen kannalta "tyypillisiä" lajittuneen hiekan muodostamia rantakaistoja. Inventointihavaintojen perusteella asuinpaikkoja onkin alueella löydettävissä hyvinkin kivikkosilta alueilta, moreenimaasta.

5. Kohteiden kuvaukset

Inventointikohde 1: Padasjoki, Soukanlahti

Kunta Padasjoki

Kohdenumero

Kylä	Nimi	Peruskartta	x/y/z
Auttoinen	Soukanlahti	2134 06 AUTTOINEN	6797 98 2555 16 109 - 111

Mj-laji	Ajoitus	Lkm	Lk
asuinpaikka	kivikautinen	1	2

Tila ja Rn:o **Maanomistaja ja osoite**

Kivistö 10:63 Jalli, Aira Helga kp. Tenho Valonen
Kotikonnuntie 9 E
00940 HELSINKI

Ympäristö

Muinaisjäännös sijaitsee Padasjoen kirkosta 15,5 km länsilounaaseen, Kauttisjärven lounaisosan etelärannalla. Kyseessä on pieni, n. 90 m pitkä ja 40 m leveä pohjoisluoteeseen pistävä niemi. Tätä ei ole nimetty peruskartalle, viereinen niemi heti länsipuolella on Leponiemi. Paikka on Monivalontien ja Soukanlahdentien risteyksestä n. 350 m pohjoiseen.

Niemen kärki on kalliota ja etelään viettävä rinne maaperältään lähinnä hiekkaista moreenia. (Niemen korkein kohta on pohjoisosan kallio, ei kallion eteläpuolinen alue, kuten peruskartalle virheellisesti piirretty korkeuskäyrä näyttäisi osoittavan.)

Kohde

Muinaisjäännös löytyi Autoisten rantakaavainventoinnin yhteydessä 29.4.2002.

Kyseessä on ehjä kivikautinen asuinpaikka. Niemen pohjoispää on kalliopaljastumaa, tämän eteläpuoleinen alue on maaperältään lähinnä hiekkaista moreenia. Kalliopaljastuman eteläpuoleiselle, loivasti etelään viettävälle rinteelle tehtiin 4 koepistoa, joista kaikista tuli muinaisjäännöstä osoittavia löytöjä. Alueelle on etelästä liputettu oletettavasti mökkitien linjaa, joka tulee niemen tyvelle sen länsirannalla ja kääntyy sitten loivan alarinteen kohdalla viistosti itäkoilliseen. Tämän linjan alueelle ja ympäristöön tehtiin 4 kappaletta n. 25 x 25 cm:n suuruista koepistoa (ks. liitekartta 1). Kaikista koepistoista tuli muinaisjäännöstä osoittavia löytöjä. Maaperä on hiekkaista moreenia.

Koepistosta 1 löytyi 8 kpl kvartsi-iskoksia (alan:o 1). Löydöt olivat n. 5 - 25 cm:n syvyydessä (n. 5 cm:n turvekerros mukaan lukien) lievästi noensekaisessa maassa. Koepistosta 2 löytyi saviastianpala (?) ja kvartsi-iskos n. 5 - 15 cm:n syvyydestä (alan:ot 2 - 3). Selvää kulttuurikerrosta ei ollut havaittavissa. Koepistoista 3 ja

4 löytyi molemmista kvartsi-iskokset n. 5 - 20 cm:n syvyydeltä (alan:ot 4-5). Selvää kulttuurikerrosta ei ollut havaittavissa.

Paikka vaikuttaa täysin ehjältä, ilmeisesti kohtalaisen pienialaiselta. Kulttuurikerrosta on periaatteessa ollut mahdollista syntyä vain loivaan, etelään viettävään rinteeseen, jossa maaperä on hiekkaista moreenia. Tämän alueen koko on karkeasti arvioiden noin 25 x 30 m (E - W x S - N). Periaatteessa koko niemi pohjoiskärjessä olevine kallioineen on kuitenkin asuinpaikka-alueita, joten löytöjä yms. voi olla koko niemen alueella.

HUOM!

Alueelle punaisin kreppinauhoin liputettu linjaus vaikutti suunnitellulta tielinjalta. Padasjoen rakennustarkastaja Pekka Moisanen mukaan alueelle ei kuitenkaan ole myönnetty rakennuslupaa eikä sellaista tiettävästi ole haettukaan (puhelinkeskustelu 11.6.-02).

Inventoija

Timo Sepänmaa

Inventointilöydöt

KM 33165:1-5 kvartsi-iskoksia, keramiikkaa

Lähilöytöjä

Esihistorialliset asuinpaikat Padasjoki, Kauttisjärven lounaisranta 500 m länteen, Lammi, Heinäjoen niska 660 m luoteeseen ja Padasjoki, Hepokivet 1,1 km koilliseen (tarkastuskertomukset tämän inventointikertomuksen yhteydessä).

Kuvat

Lahden kaupunginmuseon kuva-arkisto neg. 13072 - 13075

Padasjoki, Soukanlahti
- kivikautinen asuinpaikka

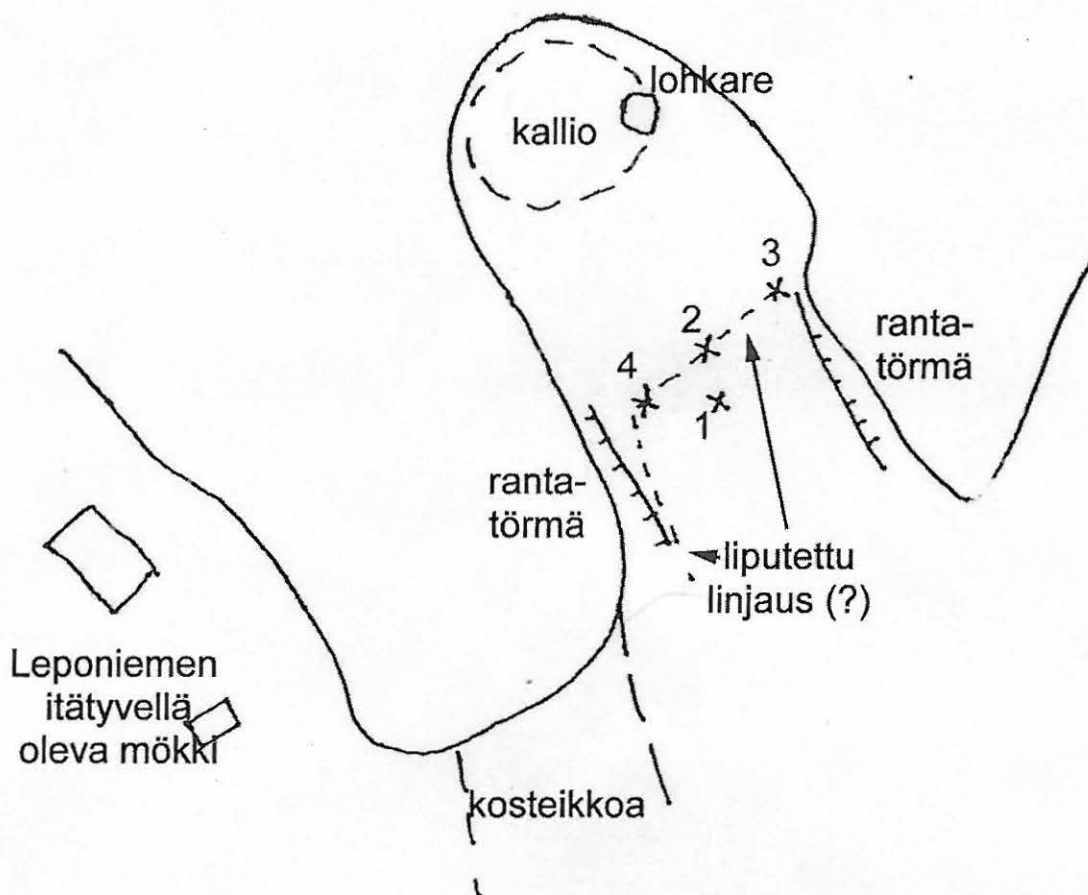
maastossa tehdyn karkean karttaluonnoksen
pohjalta puhtaaksi piirretty yleiskartta

Mk 1:1000

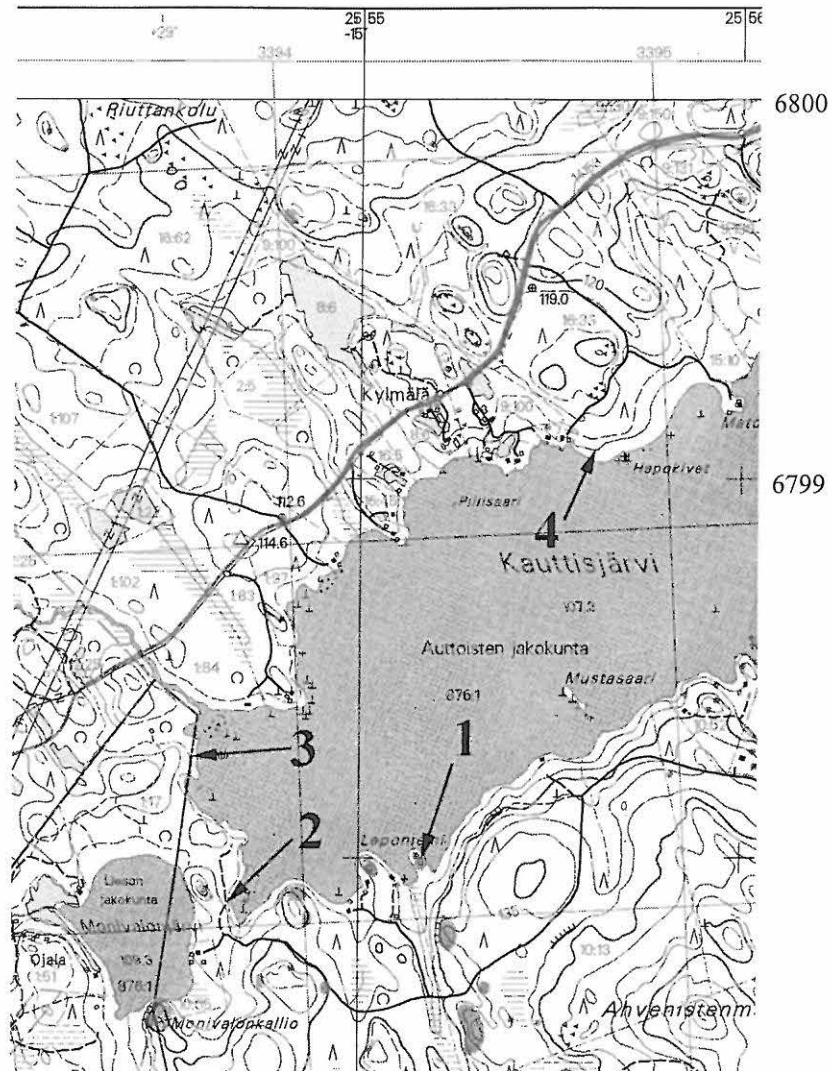
0 10 20 30 40 50 m

X = koepisto ja n:o.

Padasjoki, inv. n:o 1 Soukanlahti
kivikautinen asuinpaikka
peruskarttaote
Mk 1:20 000
Pk 2134 06 AUTTOINEN, 1994

Inventointikohde 2: Padasjoki, Kauttisjärven lounaisranta**Kunta** Padasjoki**Kohdenumero**

Kylä	Nimi	Peruskartta	x/y/z
Auttoinen	Kauttisjärven lounaisranta	2134 06 AUTTOINEN	6797 87 2554 64 109 - 112

Mj-laji	Ajoitus	Lkm	Lk
asuinpaikka	esihistoriallinen	1	2

Tila ja Rn:o **Maanomistaja ja osoite**

Kauttiala 10:9	Iittala, Ilpo Vesa Kauttialantie 22 17610 AUTTOINEN
----------------	---

Ympäristö

Muinaisjäänös sijaitsee Padasjoen kirkosta 16 km länsilounaaseen, Kauttisjärven lounaisrannalla, mainitun järven ja Monivalonjärven välisellä kannaksella. Maaperä ympäristössä on lähinnä kivikkoista moreenia, mutta asuinpaikan kohdalla on hieman lajittuneempaa ja hienojakoisempaa maata. Paikasta n. 60 m pohjoisluoteeseen olevan mäen laki on osittain avokalliota, jolla on suurehkoja lohkaraita. Metsä alueella on nuorehkoa kuusikkoa ja männikköä.

Kauttisjärvi laskee Heinäjoen kautta lounaassa olevaan Nerosjärveen, mutta helpoin kulkureitti lienee kulkenut asuinpaikan kohdalta lyhyen (n. 100 m) kannaksen yli Monivalonjärveen, Monivalonjoaa pitkin Nerosjärveen ja edelleen muualle Kokemäenjoen vesistöön.

Kohde

Muinaisjäänös löytyi Auttoisten rantakaavainventoinnin yhteydessä 26.4.2002.

Noin 150 m paikan pohjoispuolella sijaitsevalle uudelle kesämökille (ei vuoden 1994 peruskartassa) johtavan tien länsilaidalla olevasta oletettavasti tieltä poistetusta juurakosta löytyi keramiikan siru (alan:o 1). Tien länsipuolelle, loivasti luoteeseen kohoavalle alueelle tehtiin 3 koekuoppaa, kooltaan n. 30 x 30 cm. Koekuopasta 1 (tiestä n. 5 m NW) löytyi 2 kpl keramiikkaa, 2 kpl kvartsi-iskoksia ja palanut luunsiru (alan:ot 2-4). Noin 3 cm:n turvekerroksen jälkeen kuopassa oli noin 10 cm:n paksuinen humuksen sekainen, sekoittunut kerros (kaskikerros?). Tämän alapuolella oli noin 15 cm:n paksuinen nokihippuja ja muutamia palaneita kiviä sisältävä ruskehtava kerros (kulttuurikerros) ja tämän alapuolella puhdas maa. Koekuoppa kaivettiin noin 35 cm:n syvyyteen. Löydöt tulivat sekä kaskikerroksesta että kulttuurimaakerroksesta, n. 5 - 25 cm:n syvyydestä. Koekuoppa 2 kaivettiin edellisestä 3 m luoteeseen, kohdalle, jossa rinne alkaa jyrkemmin kohota luoteeseen. Koekuopassa oli noin 5 cm:n turvekerros, jonka alapuolella noin 5 - 20 cm:n syvyydellä oli hiekanserkaisessa moreenimaassa 2 kvartsi-iskosta (alan:o 5). Maa oli kellertävänruskeaa. 20 - 25 cm syvyydessä oleva maa vaikutti puhtaalta - syvemmäksi koekuoppaa ei kaivettu. Koekuoppa 3 kaivettiin koekuopasta n:o 1 noin 3 m etelälounaaseen, pohjoiseen johtavan mökkitien ja Monivalonjärvelle johtavan tielinjan risteyksestä noin 4 m pohjoiseen. Tässä kuopassa oli 5 cm:n turvekerroksen alla 5 - 25 cm:n syvyydessä nokimaata ja muutamia palaneilta vaikuttaneita kiviä, mutta ei löytöjä. 25 - 30 cm:n syvyydessä maa vaikutti puhtaalta.

Asuinpaikka-alueella, tiestä noin 10 m länteen, loivalla rinteellä on halkaisijaltaan noin 1,5 m:n kivistä kiviröykkiö, korkeudeltaan noin 0,5 m. Oletettavasti kyseessä on kaskiröykkiö.

Koekuoppa n:o 4 tehtiin mökkien itäpuolelle, tiestä n. 3 m, pienelle rantatörmälle. Maa koekuopassa oli hyvin kivistä - löytöjä tai selviä viitteitä kulttuurikerroksesta ei havaittu. Topografian perusteella asuinpaikkaa lienee kuitenkin myös tien itäpuolella.

Potentiaalista asuinpaikka-aluetta on todetusta kohdasta noin 200 m:n matkalla pohjoiseen. Etenkin noin 150 m pohjoiseen sijaitsevan kesämökin (ei merkitty v:n 1994 peruskartalle) kohta ja lähiympäristö vaikuttaa erittäin hyvältä asuinpaikan suhteen. Mökillä ei paikalla käydessäni ollut asukkaita, joten en tehnyt mökin ympäristöön koekuoppia. Mökin ja todetun asuinpaikan välille tehtiin kymmenkunta koekuoppaa sopivilta vaikuttaville paikoille, rantatörmän päälle. Löytöjä tms. ei kuitenkaan havaittu. Alue on suurimmaksi osaksi erittäin kivikkoista, mutta paikka paikoin on pieniä lajittuneemman maan alueita, joilla periaatteessa voisi olla kulttuurikerrosta.

Inventoija

Timo Sepänmaa

Inventointilöydöt

KM 33166:1-5 keramiikkaa, kvartsi-iskoksia, palanutta luuta

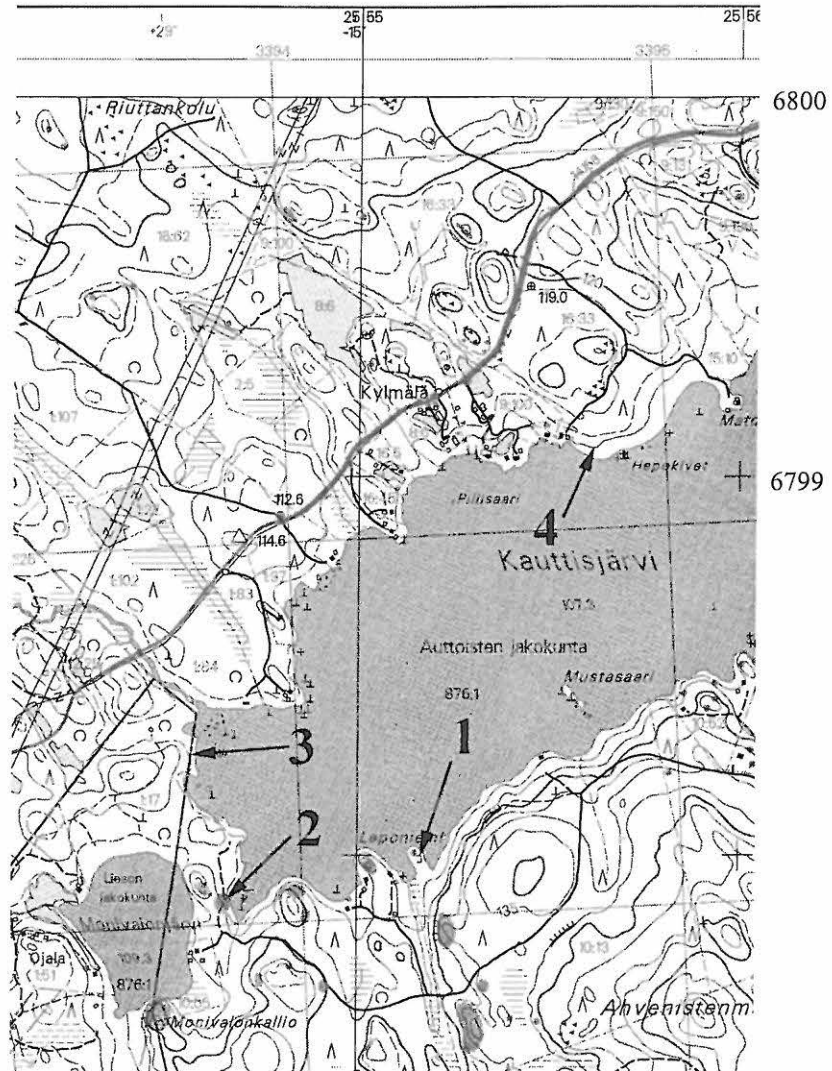
Lähilöytöjä

Esihistorialliset asuinpaikat Lammi, Heinäjoen niska 350 m pohjoisluoteeseen, Padasjoki, Soukanlahti 500 m itään ja Padasjoki, Hepokivet 1,5 km koilliseen (tarkastuskertomukset tämän inventointikertomuksen yhteydessä).

Kuvat

Lahden kaupunginmuseon kuva-arkisto neg. 13067 - 13071

Padasjoki, inv. n:o 2 Kauttisjärven lounaisranta
 esihistoriallinen asuinpaikka
 peruskarttaote
 Mk 1:20 000
 Pk 2134 06 AUTOINEN, 1994

Inventointikohde 3: LAMMI, Lieson kylä, Heinäjoen niska

Kunta LAMMI

Kohdenumero

Kylä	Nimi	Peruskartta	x/y/z
Lieso	Heinäjoen niska	2134 06 AUTTOINEN	6798 26 2554 55 n. 109

Mj-laji	Ajoitus	Lkm	Lk
asuinpaikka	kivikautinen	1	2

Tila ja Rn:o**Maanomistaja**Kauttisjärvi 1:17
(Lammin puolella)Matoniemi, Reino Armas, oikeudenomistajat
Ruusuontie 10 031
16900 LAMMIMatoniemi, Tyyne Lyydia, oikeudenomistajat
Huovintie 4A 008
16900 LAMMIKauttiala 10:9
(Padasjoen puol. rantakaista:)Iittala, Ilpo Vesa
Kauttialantie 22
17610 AUTTOINEN**Ympäristö**

Muinaisjäännös sijaitsee Padasjoen kirkosta 15,9 km länsilounaaseen ja Lammin kirkosta 23,2 km pohjoiseen, aivan Lammin ja Padasjoen rajalla, Kauttisjärven länsipäässä, Heinäjoen suulta noin 100 - 150 m etelään. Maaperä alueella on lähinnä moreenia.

Kohde

Muinaisjäännös löytyi Padasjoen Autoisten rantakaavainventoinnin yhteydessä 29.4.2002. Paikka tarkastettiin, koska tämän edessä on noin 10 metrin levyinen rantakaistale Padasjoen aluetta.

Paikalla on selvä muinainen rantatörmä ja rantavalli. Padasjoen ja Lammin raja kulkee vallin päällä, asuinpaikka on ainakin pääasiassa Lammin puolella. Törmän alapuolinen alue, joka on n. 1 m Kauttisjärven vedenpintaa korkeammalla on kuulemma vielä 1900-luvun alkupuolella ollut kevättulvien aikaan vedenpinnan alla, jolloin ranta on siis ulottunut aivan asuinpaikan tyvelle. Nyt rantatörmän päältä on järven rantaan noin 10 - 15 m. Rantavallissa on selvästi erotettava kohta, jolta valli puuttuu (on purettu) noin 2 - 3 m:n matkalta. Vastaavalla kohdalla rannassa on venevalkama. Mahdollisesti aukko vallissa liittyy jonkinlaiseen talvitiehen tms.

Rantavallissa olevan aukon kohdalle, rantavallin päälle tehtiin koekuoppa 1. Koekuopasta löytyi pieni keramiikan siru, pieni pii-iskos, 5 kpl kvartsi-iskoksia sekä 16 sirua palanutta luuta. Löydöt tulivat noin 5 cm:n turvekerroksen alapuolelta n. 5 - 20 cm:n syvyydestä. Maa oli noen ja luuhippujen kellanruskeaksi värjäämää

selvää ns. kulttuurimaata. Tästä vallin suuntaisesti n. 4 m. Etelään tehtiin koekuoppa 2. Tästä kuopasta löytyi 5 kpl kvartsi-iskoksia n. 5 - 15 cm:n syvästä, lievästi noensekaisesta maasta. Maaperä kummassakin koekuopassa oli soransekaisista hiekkaa. Koekuopasta 1 tehtiin loivasti länteen, ylärinteeseen kohoavalle alueelle vielä 4 koekuoppaa linjassa 5, 10, 15 ja 20 m:n päähän. Näistä kuopista ei tullut löytöjä tai selviä havaintoja kulttuurikerroksesta. Koekuopasta 1 noin 15 m pohjoiseen, rantatörmän päällä, on halkaisijaltaan parimetrinen kivikasa, ilmeisesti Lammin ja Padasjoen rajamerkki. Tämän vieressä oli kaatunut puu, jonka juurakossa todettiin muutama kvartsi-iskos (ei talletettu).

Asuinpaikka vaikuttaa ehjältä. Potentiaalista asuinpaikka-aluetta on rantatörmän suunnassa (N - S) noin 60 m:n matkalla. Mahdollisesti asuinpaikka rajoittuu rantatörmän tuntumaan nauhamaisesti, vaikka tätä ei tehtyjen muutaman koekuopan perusteella voi varmuudella todeta.

Inventoija

Timo Sepänmaa

Inventointilöydöt

KM 33164:1-5 keramiikkaa, piitä, kvartsi-iskoksia, palanutta luuta

Lähilöytöjä

Esihistorialliset asuinpaikat Padasjoki Kauttisjärven lounaisranta 400 m etelään, Padasjoki Soukanlahti 670 m itäkaakkoon ja Padasjoki, Hepokivet 1,4 km itäkoilliseen (tarkastuskertomukset tämän inventointikertomuksen yhteydessä).

Kuvat

Lahden kaupunginmuseon kuva-arkisto neg. 13078 - 13081

Inventointikohde 4, Padasjoki, Hepokivet**Kunta** Padasjoki**Kohdenumero**

Kylä	Nimi	Peruskartta	x/y/z
Auttoinen	Hepokivet	2134 06 AUTTOINEN	6799 09 2555 60 109 - 112

Mj-laji	Ajoitus	Lkm	Lk
asuinpaikka	kivikautinen	1	2

Tila ja Rn:o	Maanomistaja
Kylä-Heistola 16:33	Heistola, Salli Heistolantie 45 17610 AUTTOINEN

Ympäristö

Muinaisjäännös sijaitsee Padasjoen kirkosta 14,6 km länsilounaaseen, Kauttisjärven pohjoisrannalla, Hepokivet-nimisistä rannan tuntumassa olevista lohkarista noin 100 m länsiluoteeseen. Maaperä paikalla on kivikkoa ja soraa.

Kohde

Paikka löytyi Autoisten rantakaavainventoinnin yhteydessä 3.5.2002.

Noin 110 m:n korkeustasolla on selvä muinainen rantatörmä, jonka päällä on erittäin kivinen, mutta tasainen alue. Alueelle nyrhittiin kivien väliin kaksi koekuoppaa noin 3 m:n päähän toisistaan. Itäisemmästä (koekuoppa 1) löytyi 2 kpl keramiikkaa ja 4 kvartsi-iskosta ja läntisemmästä (koekuoppa 2) 3 kvartsi-iskosta. Löydöt olivat heti pintaturpeen alla olevassa maassa, jota kummassakin koekuopassa suurten kiven välistä saatiin kaivettua vain muutaman sentin syvyyteen, määrältään ehkä litran luokkaa molemmista kuopista.

Paikalla on selvästi kivikautinen asuinpaikka, mutta koska alue on erittäin kivikkoista ja irtainta mineraalimaata on vähän, on kulttuurikerros erittäin ohut (saattaa silti olla runsaslöytöinen). Kivikkoisuudesta huolimatta alue on melko tasaista, varsinkin turpeen ja aluskasvillisuuden peittämänä.

Potentiaalista aluetta on ainakin noin 200 m x 30 m:n laajuinen alue muinaisen rantatörmän päällä. Alue on koskematon. Potentiaalinen asuinpaikka-alue jatkuu tosin länsipuolella olevan kesämökin tienoille, mutta kesämökkitonttia ei inventoinnin yhteydessä tutkittu.

Inventoija

Timo Sepänmaa

Inventointilöydöt

KM 33167:1-3 keramiikkaa, kvartsi-iskoksia

Lähilöytöjä

Esihistorialliset asuinpaikat Lammi, Heinäjoen niska 1,4 km länsilounaaseen, Padasjoki, Kauttisjärven lounaisranta 1,5 km lounaaseen ja Padasjoki, Soukanlahti 1,1 km etelälounaaseen.

Kuvat

Lahden kaupunginmuseon kuva-arkisto neg. 13082 - 13083

Inventointikohde 5: Padasjoki, Hankajärvet**Kunta** Padasjoki**Kohdenumero**

Kylä	Nimi	Peruskartta	x/y/z
Auttoinen	Hankajärvet	2143 04 VESIJAKO	6800 85 2557 77 125 - 128

Mj-laji	Ajoitus	Lkm	Lk
asuinpaikka	kivikautinen	1	2

Tila ja Rn:o	Maanomistaja ja osoite
Kotkansiipi 6:239	Heistola, Eljas ja Ritva Kotkansiiventie 17610 AUTTOINEN

Ympäristö

Paikka sijaitsee Padasjoen kirkosta 11,9 km länsilounaaseen, Iso Hankajärven ja Vähä Hankajärven välisen salmen luoteisrannalla, pitkän ja kapean, kartalla nimeämättömän harjuniemen kaakkoiskärjessä. Salmen vastapäinen niemi (samaa harjua) on nimeltään Pitkäniemi. Maaperä paikalla on harjusoraa. Puusto on pääasiassa mäntyä ja kuusta.

Kohde

Muinaisjäännös löytyi Auttoisten rantakaavainventoinnin yhteydessä 23.4.2002.

Niemen kaakkoiskärjessä on lähes 10 m järvien pintaa korkeammalla tasannetta muutaman kymmenen neliömetrin alalla. Tasanne on suurimmaksi osaksi kivikkoista, johon on erittäin vaikea kaivaa koekuoppia. Tasanteen pohjoisosasta löytyi kuitenkin muutaman neliömetrin alue, jolla oli vähemmän kiviä ja enemmän lajittunutta hiekkamaata. Tälle alueelle tehdyistä kahdesta (väliä n. 2 m S - N -suunnassa) koekuopasta löytyi 4 kvartsi-iskosta. Iskokset löytyivät noin 15 - 25 cm:n syvyydestä lievästi noensekaisesta kerroksesta.

Alueella oleva asuinpaikka lienee suppeahko. Tosin aluemmalla tasolla, niemen eteläkärjen tienoilla on asuinpaikalle sopivalta vaikuttavaa maastoa ja maaperä, mutta tältä alueelta ei inventoinnissa todettu merkkejä muinaisjäännöksistä.

Inventoija

Timo Sepänmaa

Inventointilöydöt

KM 33168:1-2 kvartsi-iskoksia

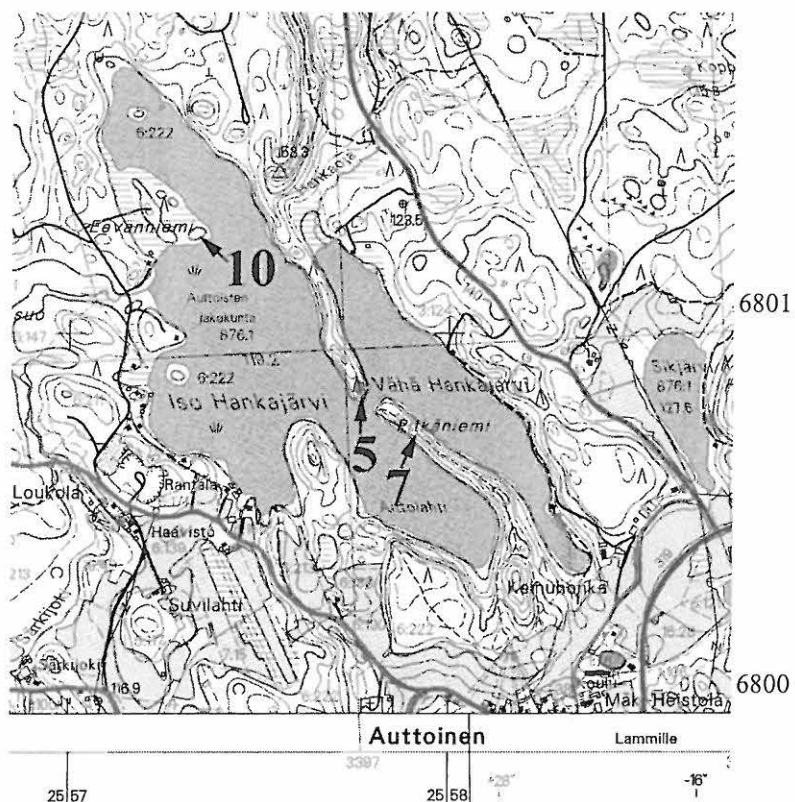
Lähilöytöjä

Ajoittamaton pyyntikuoppa Padasjoki, Pitkäniemi 180 m kaakkoon ja kivikautinen hajalöytöpaikka Padasjoki, Eevanniemi (kvartsi-iskoksen löytöpaikka) 600 m luoteeseen (tarkastuskertomukset tämän inventointikertomuksen yhteydessä).

Kuvat

Lahden kaupunginmuseon kuva-arkisto neg. 13051 - 13053 (sekä 13057 - 13058)

Padasjoki, inv. n:o 5 Hankajärvet
kivikautinen asuinpaikka
peruskarttaote
Mk 1:20 000
Pk 2143 04 VESIJAKO, 1996

Inventointikohde 6: Padasjoki, Jamoinjärven pohjoisranta**Kunta** Padasjoki**Kohdenumero**

Kylä	Nimi	Peruskartta	x/y/z
Auttoinen	Jamoinjärven pohjoisranta	2134 06 AUTTOINEN	6799 20 2559 68 133 - 136

Mj-laji	Ajoitus	Lkm	Lk
asuinpaikka	kivikautinen	1	2

Tila ja Rn:o

Rouvila 6:220

Maanomistaja ja osoiteRouvila, Timo
Rouvilantie 64
17610 AUTTOINEN**Ympäristö**

Muinaisjäännös sijaitsee Padasjoen kirkosta 11,1 km lounaaseen, Jamoinjärven pohjoisrannalla, Rautjärveen laskevan puron suulta noin 60 m itäkaakkoon. Alue on kalliota, jonka tasanteilla on hiekkaista moreenia. Puusto on pääasiassa mäntyä.

Kohde

Muinaisjäännös löytyi Auttoisten rantakaavainventoinnin yhteydessä 6.5.2002.

Jamoinjärvestä Rautjärveen laskevan puron kaakkoispuolella on kallioaluetta, jossa kallioilla oleville tasanteille on paikoin lajittunut hiekkaista maata. Venepaikalle johtavan polun varressa olevalle tasanteelle 6 koekuoppaa, joista 3:sta (koekuopat 1-3) löytyi kvartsi-iskoksia. Maa kuopissa oli hiekkaista moreenia.

Pari metriä tämän tason alapuolella on parinkymmenen neliömetrin laajuinen kallioiden kolmelta suunnalta saartama tasainen ala. Tälle tehtiin 3 koekuoppaa, joista 1:stä (koekuoppa 4) löytyi kvartsi-iskos. Maaperä on kivikkoista, hiekkansekaista moreenia.

Kummallakaan alueella ei havaittu selvää kulttuurikerrosta. Löydöt tulivat n. 5 - 20 cm:n syvyydestä.

Alueella on siis asuinpaikka, joka sijoittuu kallioiden välissä oleville tasanteille. Tasanteet ovat useita metrejä (n. 5 ja 8 m) nykyistä järvenpintaa ylempänä. Tilanne lienee ollut samantyyppinen esihistoriallisenakin aikana eikä paikkoja varmastikaan voi ajoittaa rannansiirtymisen perusteella (eli eivät ilmeisesti ole sijainneet aivan rantaviivalla).

Inventoija

Timo Sepänmaa

Inventointilöydöt

KM 33196:1-4 kvartsi-iskoksia

Lähilöytöjä

Kivikautinen hajalöytöpaikka (kvartsi-iskosten löytöpaikka) Padasjoki, Kylänjoki 1,1 km luoteeseen, ajoittamattomia pyyntikuoppia Padasjoki Alhonniemi 1,3 km etelälounaaseen ja ajoittamattomia mahdollisia keittokuoppia Padasjoki, Alhonniemi B 1,6 km etelään (tarkastuskertomukset tämän inventointikertomuksen yhteydessä).

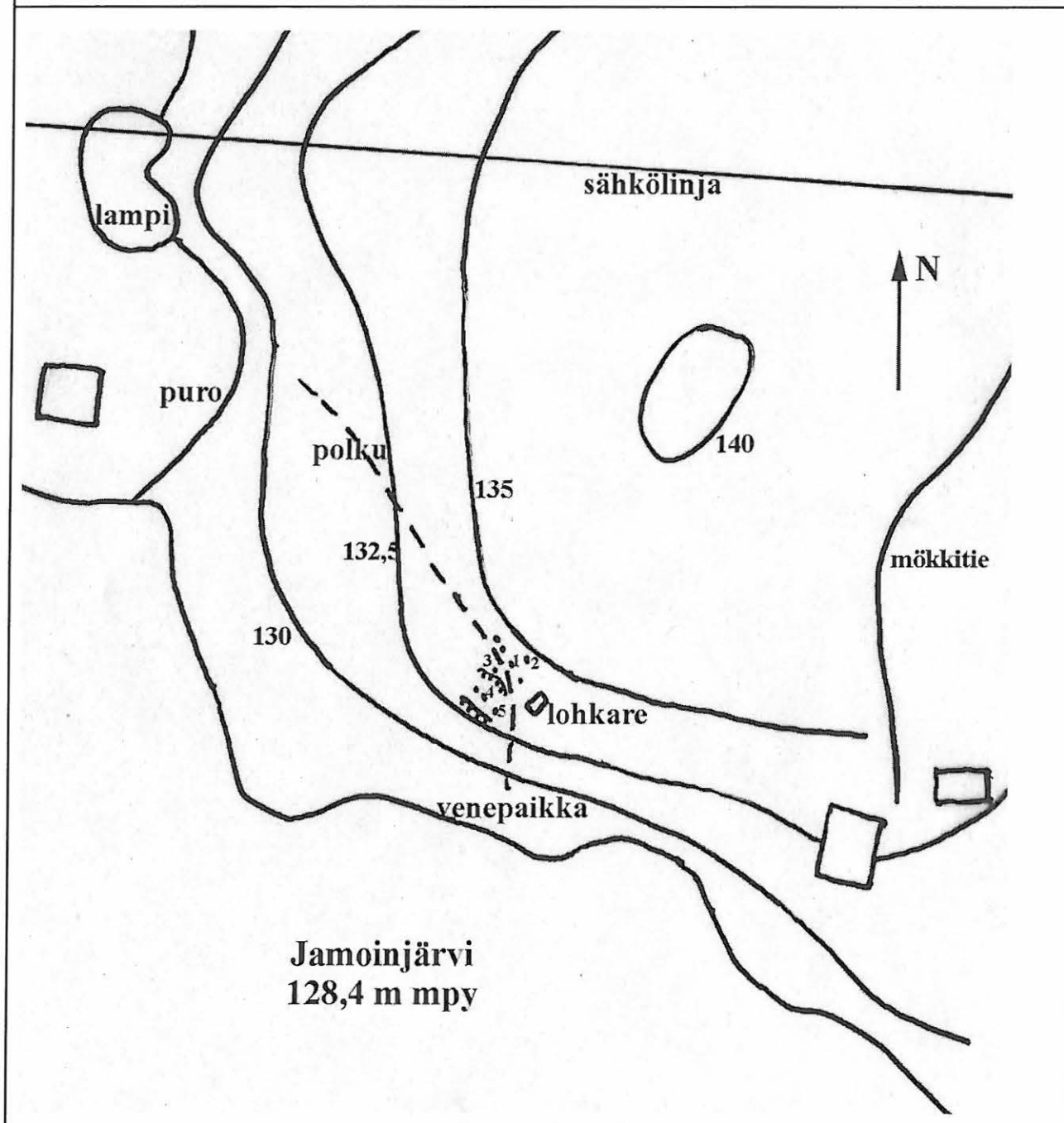
Kuvat

Lahden kaupunginmuseon kuva-arkisto neg. 13086 - 13092

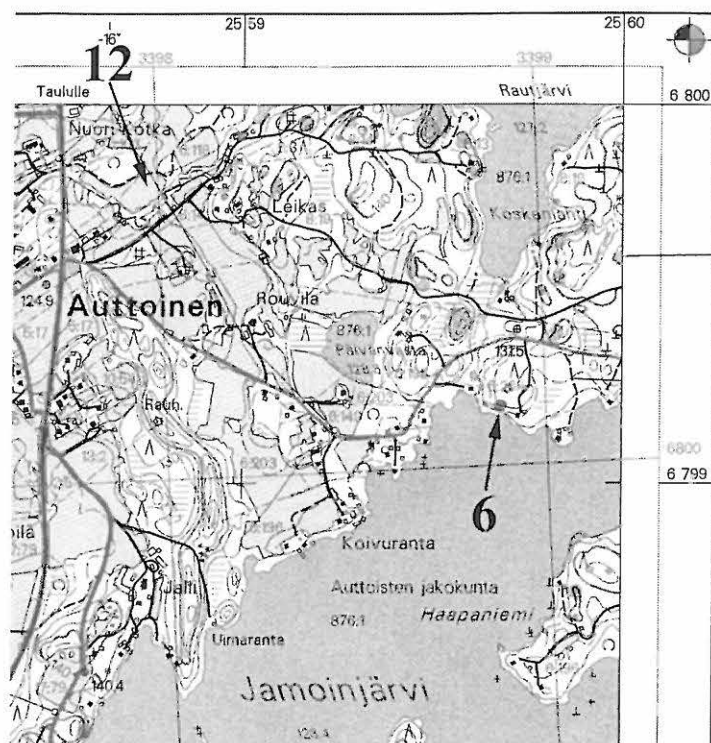
Padasjoki, Jamoinjärven pohjoisranta
- kivikautinen asuinpaikka

maastossa tehdyn karkean karttaluonnoksen
pohjalta puhtaaksi piirretty yleiskartta
- pohjana rantakaava-alueen pohjakartta mk 1:10 000

Mk 1:1000

Padasjoki, inv. n:o 6 Jamoinjärven pohjoisranta
kivikautinen asuinpaikka
peruskarttaote
Mk 1:20 000
Pk 2134 06 AUTTOINEN, 1994

Inventointikohde 7: Padasjoki, Pitkäniemi**Kunta** Padasjoki**Kohdenumero**

Kylä	Nimi	Peruskartta	x/y/z
Auttoinen	Pitkäniemi	2143 04 VESIJAKO	6800 74 2557 93 n. 130

Mj-laji	Ajoitus	Lkm	Lk
pyyntikuoppa ajoittamaton		1	2

Tila ja Rn:o	Maanomistaja ja osoite
Kotkansiipi 6:239	Heistola, Eljas ja Ritva Kotkansiiventie 17610 AUTTOINEN

Ympäristö

Paikka sijaitsee Padasjoen kirkosta 11,8 km länsilounaaseen, Iso Hankajärven ja Vähä Hankajärven välisen harjun (Pitkäniemi) laella, niemen kärjestä noin 120 m kaakkoon.

Kohde

Muinaisjäännos löytyi Auttoisten rantakaavainventoinnin yhteydessä huhtikuussa 2002.

Harjun laella kulkevan polun koillislaidalla on pyöreä, halkaisijaltaan n. 2 m (vallilta vallille) oleva kuoppa, jota kiertää matala, leveydeltään n. 0,5 m kehävalli. Syvyyttä kuopalla on alle 0,5 m. Kuopan vallille tehtiin koepisto. Maa kuopassa oli puhdasta harjusoraa. Hiiltä kuopassa ei havaittu, joten kyseessä ei ilmeisestikään ole hiilimiilu. Oletettavasti kyseessä on pyyntikuoppa. Alue olisi otollista useammallekin pyyntikuopalle, mutta enempää niitä ei inventoinnin yhteydessä havaittu - tosin pyyntikuoppia ei aktiivisesti etsittykään. Alueen "Hanka"-nimet voivat viitata juuri hirvieläinten ajopyyntijärjestelmiin.

Inventoija

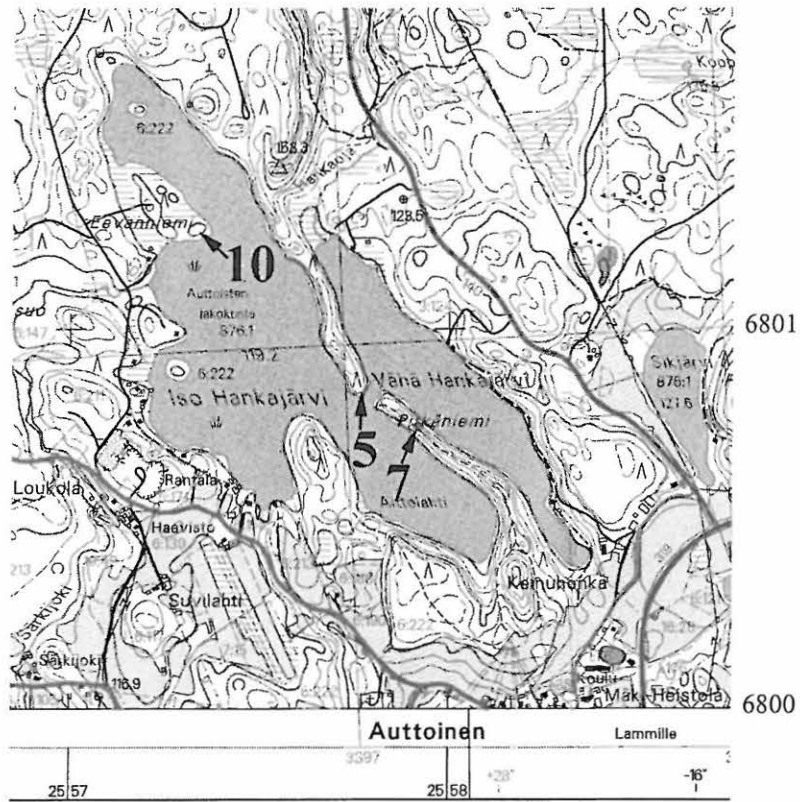
Timo Sepänmaa

Lähilöytöjä

Kivikautinen asuinpaikka Padasjoki Hankajärvet 180 m luoteeseen ja kivikautinen hajalöytöpaikka Padasjoki Eevanniemi 800 m luoteeseen (tarkastuskertomukset tämän inventointikertomuksen yhteydessä).

Kuvat Lahden kaupunginmuseon kuva-arkisto neg. 13059 - 13060

Padasjoki, inv. n:o 7 Pitkäniemi
 ajoittamaton pyyntikuoppa
 peruskarttaote
 Mk 1:20 000
 Pk 2143 04 VESIJAKO, 1996

Inventointikohde 8: Padasjoki, Alhonniemi A.**Kunta** Padasjoki**Kohdenumero**

Kylä	Nimi	Peruskartta	x/y/z
Auttoinen	Alhonniemi	2134 06 AUTTOINEN	6797 91 2559 26 n. 135

Mj-laji	Ajoitus	Lkm	Lk
Pyyntikuoppia	ajoittamaton	2	2

Tila ja Rn:o

Jamointausta 4:36

Maanomistaja ja osoiteAarnon Puu Oy
Aarnontie
17610 AUTTOINEN**Ympäristö**

Paikka sijaitsee Padasjoen kirkosta 12,9 km lounaaseen, Jamoinjärven etelärannalla olevan Alhonniemen itäosassa, niemeen johtavan tien itäpuolella, tiestä noin 10 m itään ja kääntöpaikasta noin 30 m eteläkaakkoon. Maaperä paikalla on lähinnä moreenia, heti länsipuolella kohoaa jyrkästi kivinen ja sorainen harju.

Kohde

Muinaisjäänös löytyi Auttoisten rantakaavainventoinnin yhteydessä huhtikuussa 2002.

Pohjois - etelä -suuntaisella moreeniharjanteella, sen pohjoiseen viettävässä päässä, on kaksi pyöreää kuopannetta, halkaisijaltaan n. 2 m ja syvyydeltään muutama kymmentä senttiä. Selviä valleja kuopanteiden ympärillä ei ole. Kuopat ovat noin 2 m:n etäisyydellä toisistaan. Kuoppien välille tehtiin koepisto, jossa maa oli puhdasta moreenia. Hiiltä ei kuopassa ollut, joten kyseessä eivät liene hiilimiilut.

Mainittakoon, että paikan ympäristössä, varsinkin kuoppien ja rannan välisellä noin 50 m leveällä alueella oli juuri lumien sulaessa näkyvissä hyvin runsaasti tuoreita hirvien maakuupaikkoja. Ainakin nykyisin alue siis on hirvien suosiossa.

Inventoija

Timo Sepänmaa

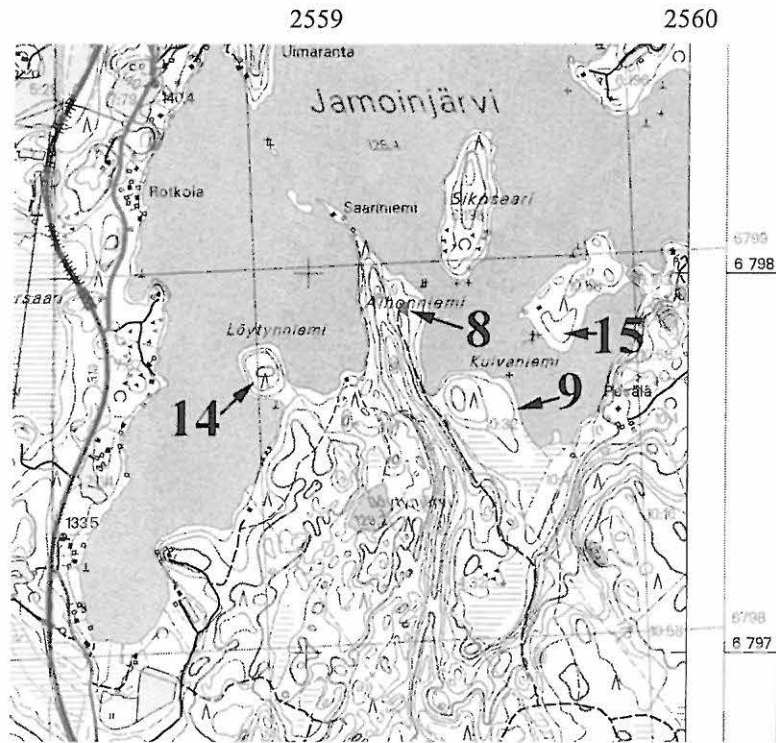
Lähilöytöjä

Ajoittamattomia mahdollisia keittokuoppia Padasjoki, Alhonniemi B 400 m kaakkoon, historiallisen ajan viljelyröykkiöitä Padasjoki Kuivaniemi 400 m itäkaakkoon ja historiallisen ajan viljelyröykkiöitä ja rakennuksenjäänteitä Padasjoki, Löytynniemi 400 m länsilounaaseen (tarkastuskertomukset tämän inventointikertomuksen yhteydessä).

Kuvat

Lahden kaupunginmuseon kuva-arkisto neg. 13054 - 13056

Padasjoki, inv. n:o 8 Alhoniemi A
ajoittamattomia pyyntikuoppia 2 kpl
peruskarttaote
Mk 1:20 000
Pk 2134 06 AUTTOINEN, 1994

Inventointikohde 9: Padasjoki, Alhonniemi B**Kunta** Padasjoki**Kohdenumero**

Kylä	Nimi	Peruskartta	x/y/z
Auttoinen	Alhonniemi B	2134 06 AUTTOINEN	6797 65 2559 52 130 - 134

Mj-laji	Ajoitus	Lkm	Lk
kuoppia (keittokuoppia?)	ajoittamaton	2	2

Tila ja Rn:o

Hevosniemi 10:32

Maanomistaja ja osoiteLahtinen, Martti kp. Aino Lahtinen
Pesäläntie 145
17610 AUTTOINEN**Ympäristö**

Kohde sijaitsee Padasjoen kirkosta 12,2 km lounaaseen, Jamoinjärven etelärannalla, Alhonniemen kaakkoistyvällä olevan niemimäisen, kartalle nimeämättömän harjanteen itäosassa, rannasta n. 15 - 30 m länteen. Maaperä on melko kivikkoista moreenia.

Kohde

Muinaisjäännös löytyi Auttoisten rantakaavainventoinnin yhteydessä huhtikuussa 2002.

Niemekkeen itäosassa, rannasta n. 15 ja 30 m länteen on loivalla moreenikumpareella kaksi soikeaa kuopannetta, pituus n. 2,5 m, leveys n. 1,5 m, syvyys puolisen metriä. Kumpareen laella olevan kuopanteen pohjoisreunalle tehdyssä koekuopassa maa oli puhdasta moreenia. Kuopan seinämässä oli näkyvissä selvä parin sentin vahvuinen huuhtoutumiskerros, joten aivan uudesta kuopanteesta ei ole kysymys. Kuopanteen pohjalla olevassa koekuopassa oli runsaasti palaneita kiviä ja nokimaata n. 5 - 20 cm:n syvyydessä. Kiveys jatkui syvempäänkin, mutta koekuoppaa ei kaivettu tämän syvemmäksi.

Kyseiset kuopanteet jäivät määrittämättömiksi, kuitenkin ihmisen tekemiksi muinaisjäännöksiksi. Inventoijan oletus on, että kyseessä ovat ruoanhaudutuskuopat, vastineiden perusteella todennäköisimmin esihistorialliset.

Kumpareen laella olevan koekuopan ympäristöön on karsituin kepein merkitty noin 7 x 8 m:n suorakaiteen muotoinen alue. Mahdollisesti kyseessä on suunniteltu kesämökin paikka, mutta Padasjoen rakennustarkastaja Pekka Moisanen mukaan alueelle ei kuitenkaan ole myönnetty rakennuslupaa eikä sellaista tietävästi ole haettukaan (puhelin keskustelu 11.6.-02).

Inventoija

Timo Sepänmaa

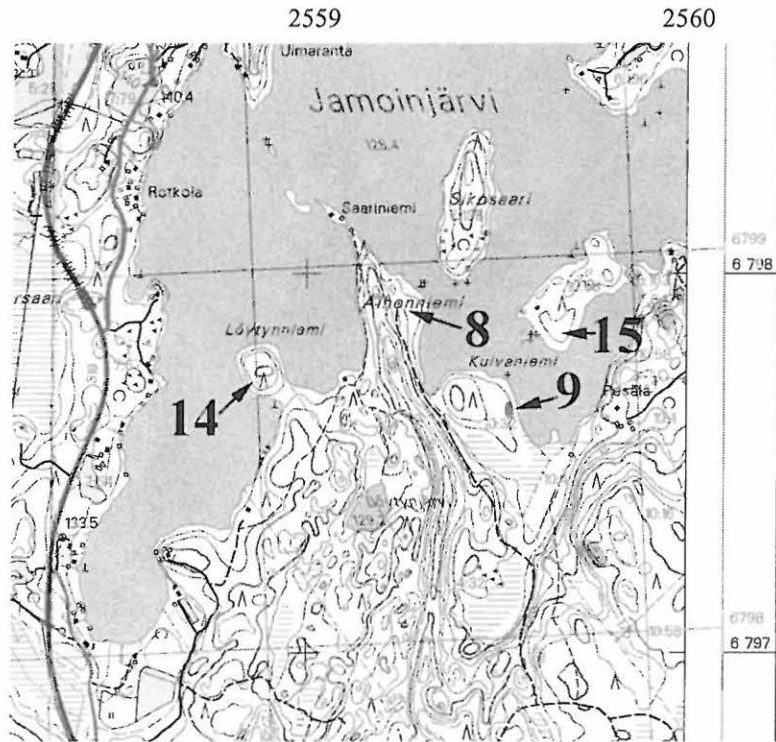
Lähilöytöjä

Ajoittamattomia pyyntikuoppia Padasjoki, Alhoniemi 400 m luoteeseen, historiallisen ajan viljelyröykkiöitä Padasjoki Kuivaniemi 250 m koilliseen ja historiallisen ajan viljelyröykkiöitä ja rakennuksenjäänteitä Padasjoki, Löytynniemi 650 m länsiluoteeseen (tarkastuskertomukset tämän inventointikertomuksen yhteydessä).

Kuvat

Lahden kaupunginmuseon kuva-arkisto neg. 13062 - 13066

Padasjoki, inv. n:o 9 Alhoniemi B
ajoittamattomia mahdollisia keittokuoppia 2 kpl
peruskarttaote
Mk 1:20 000
Pk 2134 06 AUTTOINEN, 1994

Inventointikohde 10: Padasjoki, Eevanniemi**Kunta** Padasjoki**Kohdenumero**

Kylä	Nimi	Peruskartta	x/y/z
Auttoinen	Eevanniemi	2143 04 VESIJAKO	6801 26 2557 33 120 - 121

Mj-laji	Ajoitus	Lkm	Lk
hjalöytöpaikka	kivikautinen	1	3

Ympäristö

Paikka sijaitsee Padasjoen kirkosta 12,1 km länsilounaaseen, Iso Hankajärven luoteisrannalla olevan Eevanniemen kaakkoisosassa, kahden pienen moreenikumpareen välisellä tasanteella. Maaperä on hiekkaista moreenia.

Kohde

Kohde löytyi Auttoisten rantakaavainventoinnin yhteydessä huhtikuussa 2002.

Kahden pienen moreenikumpareen välissä on muutaman kymmenen neliön laajuinen tasanne, jossa maaperä on osittain kivikkoista, osittain lajittunutta hiekkaa. Alueella on epämääräisiä kaivetulta vaikuttavia alueita - kyseessä saattavat olla esim. kalasaunan tms. jäännökset, toisaalta myös luonnonmuodostumat. Tein alueelle ja lähiympäristöön parikymmentä koekuoppaa. Yhdestä koekuopasta löytyi noin 20 cm:n syvyydestä lievästi noensekaisesta hiekkamaasta yksi kvartsi-iskos. Muista kuopista ei löytynyt merkkejä muinaisjäännöksestä. Löytökuoppa oli kumpareiden välissä, niemen etelärannasta noin 15 m pohjoiseen.

Ilmeisesti paikalla on joskus esihistoriallisena aikana oleskeltu ja isketty hieman kvartsia. Jos paikalla olisi laajempi ja / tai runsaslöytöisempi asuinpaikka, olisi sellainen todennäköisesti tullut havaituksi. Ilman lisänäyttöjä muinaisjäännöksestä on paikka toistaiseksi luokiteltava hjalöytöpaikaksi.

Inventoija

Timo Sepänmaa

Inventointilöydöt

KM 33170 kvartsi-iskos

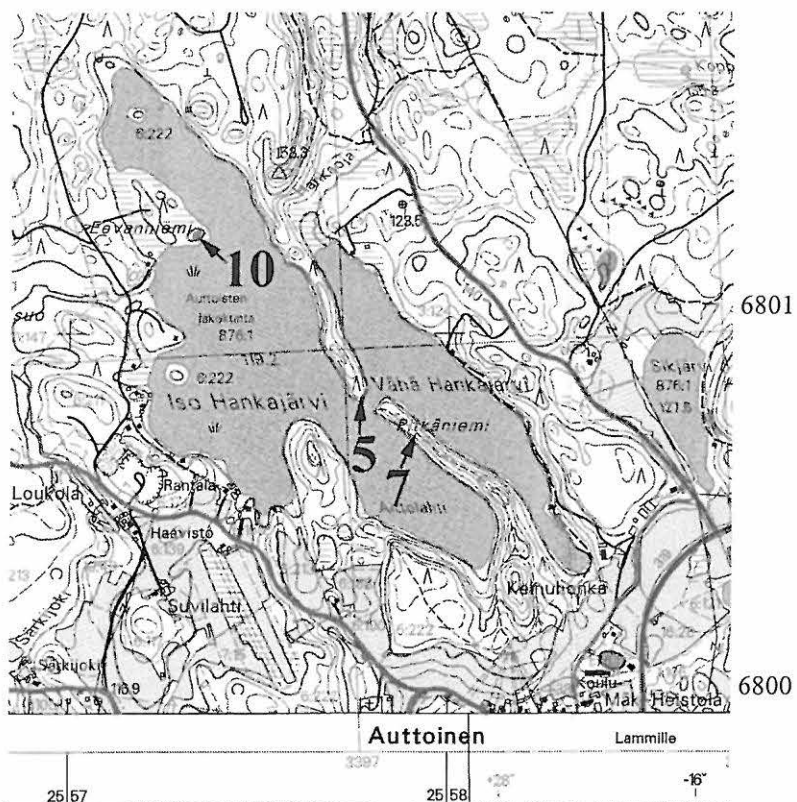
Lähilöytöjä

Kivikautinen asuinpaikka Padasjoki Hankajärvet 600 m kaakkoon ja ajoittamaton pyyntikuoppa Pitkäniemi 780 m kaakkoon (tarkastuskertomukset tämän inventointikertomuksen yhteydessä).

Kuvat

Lahden kaupunginmuseon kuva-arkisto neg. 13061

Padasjoki, inv. n:o 10 Eevanniemi
kivikautinen hajalöytöpaikka (kvartsi-iskoksen löytöpaikka)
peruskarttaote
Mk 1:20 000
Pk 2143 04 VESIJAKO, 1996

Inventointikohde 11: Padasjoki, Särkijoen suu

Kunta Padasjoki

Kohdenumero

Kylä	Nimi	Peruskartta	x/y/z
Auttoinen	Särkijoen suu 2134 06	6799 68 AUTTOINEN	2556 79 110 - 112

Mj-laji	Ajoitus	Lkm	Lk
hajalöytöpaikka	kivikautinen	1	3

Ympäristö

Paikka sijaitsee Padasjoen kirkosta 13,3 km länsilounaaseen, Kauttisjärven koillisimmasta pohjukasta noin 100 m koilliseen, Iso Hankajärvestä laskevasta Särkijosta lähimmillään noin 50 m itään. Paikka on kallio- ja moreenirinteen laidalla oleva suppea lajittuneen maan, lähinnä hietainen alue. Heti paikan lounaispuolella on laajaa rantaniittyä, joka aiemmin (paikallisen asukkaan kertoman mukaan vielä 1900-luvun alkupuolella) on jäänyt kevättulvien alle.

Kohde

Kohde löytyi Autoisten rantakaavainventoinnin yhteydessä 29.4.2002.

Paikalla on noin 10 - 15 m leveä ja n. 100 m pitkä (NNW - SSE -suunnassa) oleva lähes kivetön, lajittuneen maan kaista, joka aivan ilmeisesti on vanhaa peltoa tai ainakin niitty. Peruskarttaan alueelle merkittyä rakennusta (lato?) ei paikalla enää ole. Heti kivettömän kaistaleen lounaispuolella on viitisentoista metriä leveä erittäin kivikkoisen muinainen rantatörmä.

Lajittuneen maan alueelle tehtiin viisi koekuoppaa. Niistä luoteisimmasta (koekuoppa 1) löytyi yksi kvartsi-iskos n. 10 cm:n syvyydestä sekoittuneesta hiekkamaasta. Tästä n. 20 m eteläkaakkoon tehdystä toisesta koekuopasta (koekuoppa 2) löytyi myös kvartsi-iskos sekoittuneesta hiekkamaasta. Muista koekuopista ei tullut löytöjä.

Löydöt osoittavat alueella olleen toimintaa esihistoriallisena aikana. Inventointilöytöjen perusteella paikkaa on kuitenkin toistaiseksi pidettävä hajalöytöpaikkana. Aluetta kannattaisi kuitenkin koekuopittaa tarkemmin, sillä mahdollisesti paikalla on asuinpaikka.

Inventoija

Timo Sepänmaa

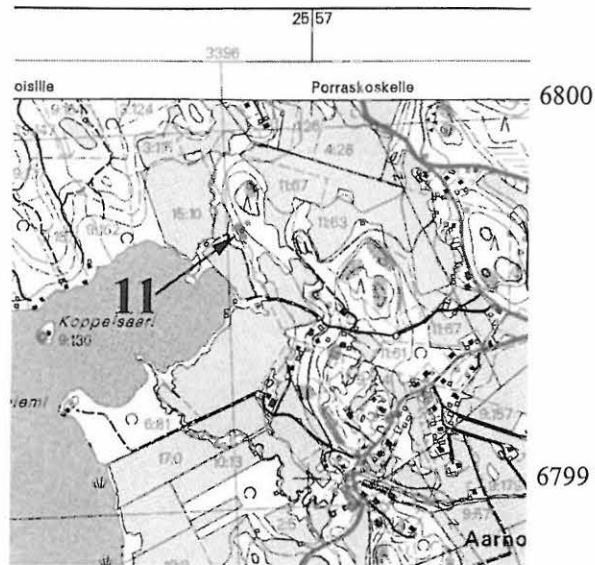
Inventointilöydöt

KM 33171 kvartsi-iskoksia

Kuvat

Lahden kaupunginmuseon kuva-arkisto neg. 13076 - 13077

Padasjoki, inv. n:o 11 Särkijoen suu
kivikautinen hajalöytöpaikka (kvartsi-iskoksia 2 kpl)
peruskarttaote
Mk 1:20 000
Pk 2134 06 *AUTTOINEN, 1994*

Inventointikohde 12: Padasjoki, Kylänjoki**Kunta** Padasjoki**Kohdenumero**

Kylä	Nimi	Peruskartta	x/y/z
Auttoinen	Kylänjoki	2134 06 AUTTOINEN	6799 78 2558 77 122,5 - 124

Mj-laji	Ajoitus	Lkm	Lk
hajalöytöpaikka	kivikautinen	1	3

Ympäristö

Paikka sijaitsee Padasjoen kirkosta 11,5 km länsilounaaseen, Rautjärvestä Kauttisjärveen laskevan kylänjoen pohjoisrannalla olevalla loivasti eteläkaakkoon viettävällä pellolla, Auttoisten maamiestalosta noin 270 m itäkoilliseen. Maaperä on hiekkaa.

Kohde

Paikka löytyi Auttoisten rantakaavainventoinnin yhteydessä toukokuussa 2002.

Kyseinen pelto oli Kylänjoen yläjuoksulla ainoa kynnettyä ollut ja siten ainoa tarkastettu pelto. Pelto on maaperältään melko puhdasta hiekkaa, kiviä on kuitenkin hieman. Pelto kuljettiin 10 - 20 metrin linjoissa. Yksi kvartsi-iskos (pienempi) löytyi aivan pellon alareunasta, joesta noin 5 m pohjoiseen, kymmenisen metriä pellon itäreunasta. Tästä noin 15 m ylärinteeseen, pohjoisluoteeseen, pari metriä ylemmältä tasolta löytyi epävarma iskos (suurempi).

Olosuhteet olivat kohtalaisen hyvät, joten mikäli alueella olisi laaja, runsaslöytöinen asuinpaikka, olisi se kyllä havaittu. Iskokset saattavat olla peräisin tilapäisestä leiripaikasta tai hyvin suppeasta asuinpaikasta. Toisaalta lähialueella saattaa olla asuinpaikka, johon iskokset liittyvät. Esimerkiksi paikasta noin 50 - 200 m itäkoilliseen oleva rantapello vaikutti asuinpaikan kannalta erittäin lupaavalta, mutta sitä ei päästy pintapoimimaan, sillä se kasvoi kuminaa. Paikkaa ja lähipeltoja kannattaisi pintapoimia tulevissa inventoinneissa.

Inventoija

Timo Sepänmaa

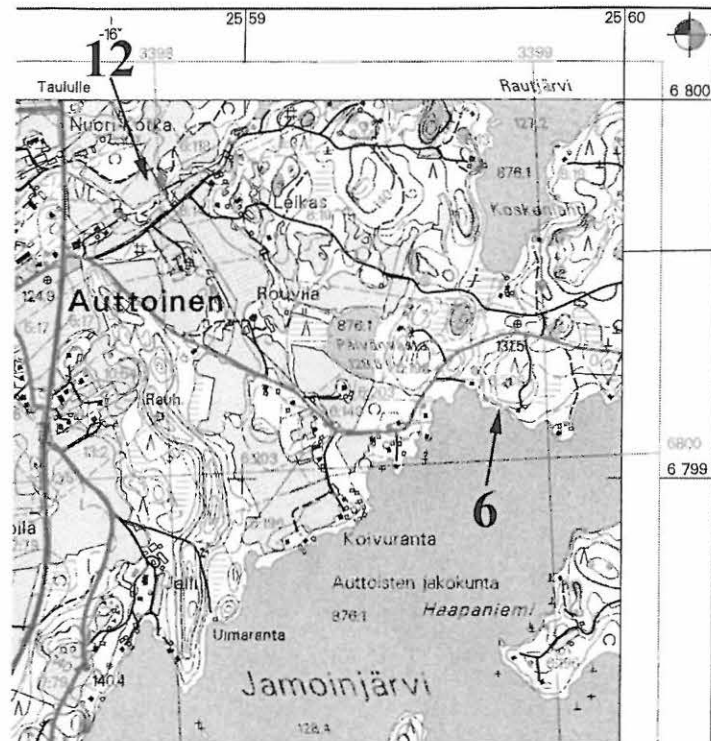
Inventointilöydöt

KM 33172 kvartsi-iskoksia 2 kpl

Kuvat

ei kuvia

Padasjoki, inv. n:o 12 Kylänjoki
kivikautinen hajalöytöpaikka (kvartsi-iskoksia 2 kpl)
peruskarttaote
Mk 1:20 000
Pk 2134 06 *AUTTOINEN, 1994*

Inventointikohde 13: Padasjoki, Savinselkä**Kunta** Padasjoki**Kohdenumero**

Kylä	Nimi	Peruskartta	x/y/z
Lieso	Savinselkä	2134 06 AUTTOINEN	6798 45 2550 80 < 93,5 (tarkkuus ± 200 m)

Mj-laji	Ajoitus	Lkm	Lk
hajalöytö	kivikautinen?	1	3

Ympäristö

Paikka sijaitsee Padasjoen kirkosta 19,2 km länsiluoteeseen, Nerosjärven pohjoisosassa, Ruotsinsalon ja mantereen välisellä Savinselällä, Suomenjoen suusta n. 600 m kaakkoon.

Kohde

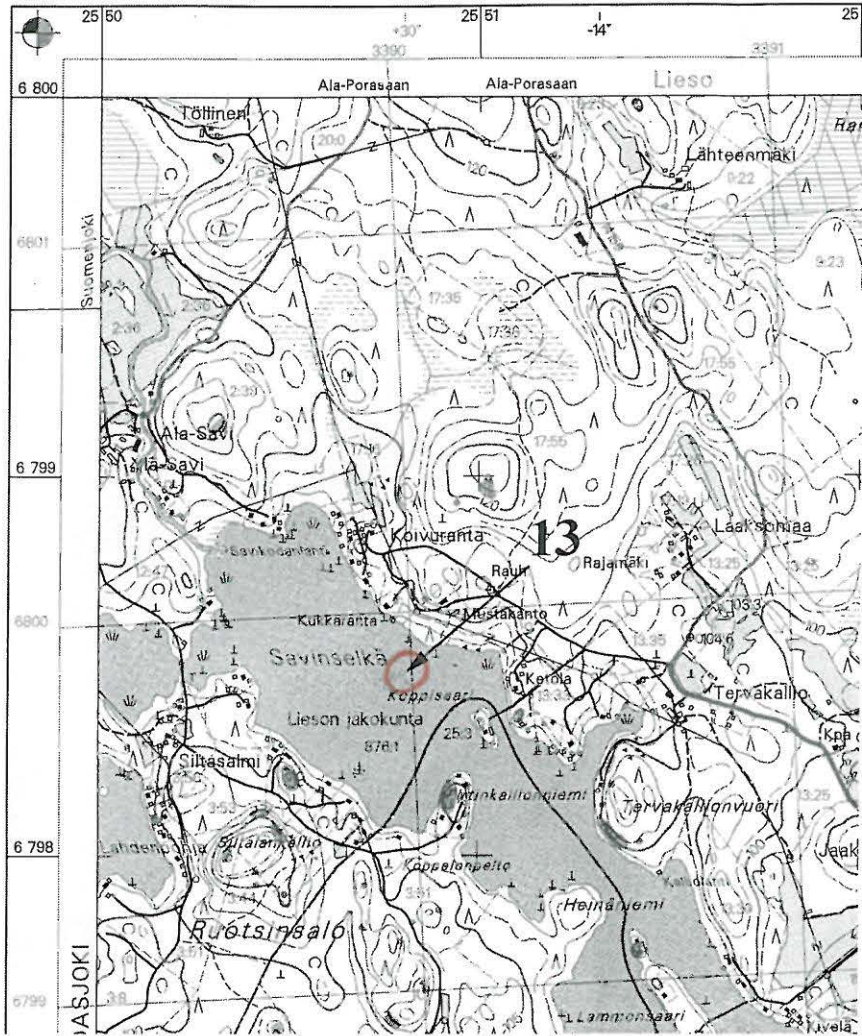
Esine on löytynyt v. 1933 järven pohjasta Suomenjoen perkaustöiden yhteydessä. Koordinaatit on arvioitu löytöluetteloon piirretyn kartan perusteella. Lähimpään rantaan on noin 150 m, joten kyseessä ei ole esim. asuinpaikkalöytö.

Paikkaa ei lähemmin tarkastettu vuoden 2002 Autoisten rantakaavainventoinnin yhteydessä.

Aiemmat löydöt

KM 9771:1 kourukirves (KM:n löytöluettelosta ei käy ilmi materiaali eli onko kivikautinen vai mahdollisesti resentti)

Padasjoki, inv. n:o 13 Savinselkä
 kivikautinen (?) hajalöytöpaikka (KM 9771:1 kourukirves)
 peruskarttaote
 Mk 1:20 000
 Pk 2134 06 AUTTOINEN, 1994

Inventointikohde 14: Padasjoki, Löytynniemi**Kunta** Padasjoki**Kohdenumero**

Kylä	Nimi	Peruskartta	x/y/z
Auttoinen	Löytynniemi	2134 06 AUTTOINEN	6797 73 2558 87 130 - 140

Mj-laji	Ajoitus	Lkm	Lk
raivausröykkiöitä ym.	historiallinen		

Ympäristö

Kohde sijaitsee Padasjoen kirkosta 12,6 km lounaaseen, Jamoinjärven lounaisosassa olevalla Löytynniemellä ja lähiympäristössä. Maaperä on moreenia. Kasvillisuus on pääasiassa kuusikkoa, itse Löytynniemellä on tosin sekametsää ja aluskasvillisuus lehtomaista.

Kohde

Kohde löytyi Autoisten rantakaavainventoinnin yhteydessä huhtikuussa 2002.

Löytynniemellä sekä sen kaakkoispuoleisella ranta-alueella on useita kymmeniä kiviröykkiöitä, kiviaidan pätkiä sekä muutamia rakennuksenperustoja kiukaanjäänteineen. Kyseessä on aivan ilmeisesti historiallisen ajan torpan tms. paikka. Aluetta ei inventoinnissa tutkittu tarkemmin.

Alue on varsin hyvin säilynyt. Alueella voisi olla tutkimuksellista ja suojelullista arvoa esimerkkinä historiallisen ajan torpan tms. paikasta ja ympäristöstä.

Tämänkaltaisten historiallisen ajan kohteiden mahdollisesta rauhoituksesta tulee kuitenkin aina tapauskohtaisesti sopia Museoviraston kanssa.

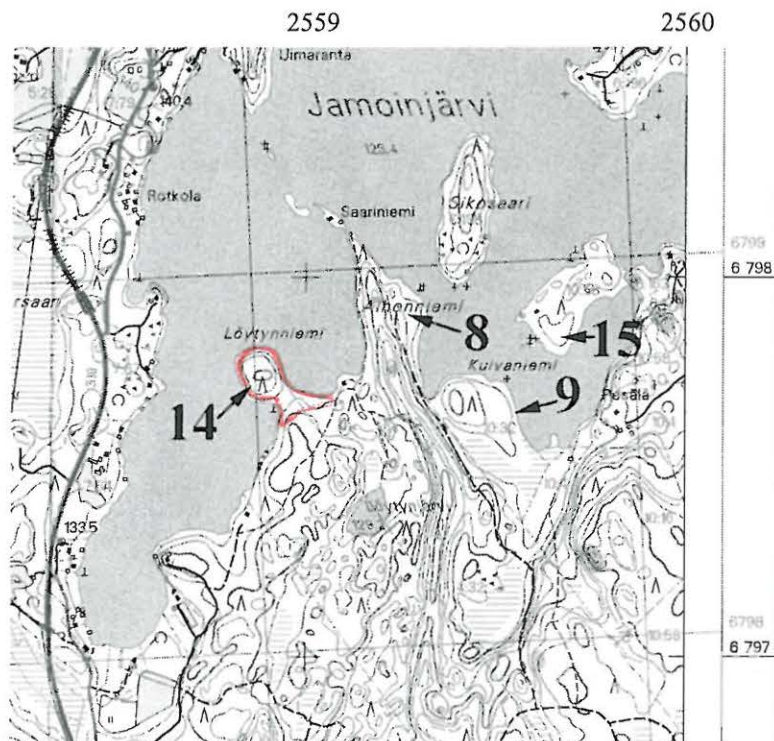
Inventoija

Timo Sepänmaa

Lähilöytöjä

Ajoittamattomia pyyntikuoppia Padasjoki Alhonniemi 400 m itäkoilliseen, ajoittamattomia mahdollisia keittokuoppia Padasjoki Alhonniemi B 650 m itäkaakkoon, historiallisen ajan raivausröykkiöitä Padasjoki Kuivaniemi 800 m itään (tarkastuskertomukset tämän inventointikertomuksen yhteydessä).

Padasjoki, inv. n:o 14 Löytynniemi
historiallisen ajan raivausröykkiöitä ja rakennuksenpohjia
peruskarttaote
Mk 1:20 000
Pk 2134 06 AUTTOINEN, 1994

Inventointikohde 15: Padasjoki, Kuivaniemi**Kunta** Padasjoki**Kohdenumero**

Kylä	Nimi	Peruskartta	x/y/z
Auttoinen	Kuivaniemi	2134 06 AUTTOINEN	6797 86 2559 66 130 - 135

Mj-laji	Ajoitus	Lkm	Lk
raivausröykkiöitä	historiallinen		

Ympäristö

Paikka sijaitsee Padasjoen kirkosta 12 km lounaaseen, Jamoinjärven kaakkoisosassa olevan Kuivaniemen lounaisosassa. Maaperä alueella on pääasiassa kivikkoista moreenia. Puusto on pääasiassa kuusta ja mäntyä.

Kohde

Muinaisjäänös löytyi Auttoisten rantakaavainventoinnin yhteydessä toukokuussa 2002.

Koko Kuivaniemen alueella, mutta etenkin niemen lounaisosassa on lukuisia (> 20 kpl) kiviröykkiöitä. Röykkiöt ovat halkaisijaltaan noin 1 - 3 m, korkeudeltaan noin 30 - 80 cm, kekomaisia, pelkistä pyöreähköistä kivistä (halk. 10 - 30 cm) koostuvia. Kyseessä ovat aivan ilmeisesti viljelyröykkiöt, lähinnä kaskeamiseen liittyviä. Niemellä on tosin suppeita, raivattuja aloja, jotka ovat voineet kelvata pieniksi pelloiksikin. Oletettavaa on, että niemellä on ollut torppa, mutta tällaisen raunioita ei alueella sattunut löytymään.

Alue on melko ehjää - vain yksi kesämökki niemen luoteisosassa - joten esimerkkinä kaskiviljelyalueesta kohteella voisi olla tutkimus- ja suojeluarvoa. Tämänkaltaisten historiallisen ajan kohteiden mahdollisesta rauhoituksesta tulee kuitenkin aina tapauskohtaisesti sopia Museoviraston kanssa.

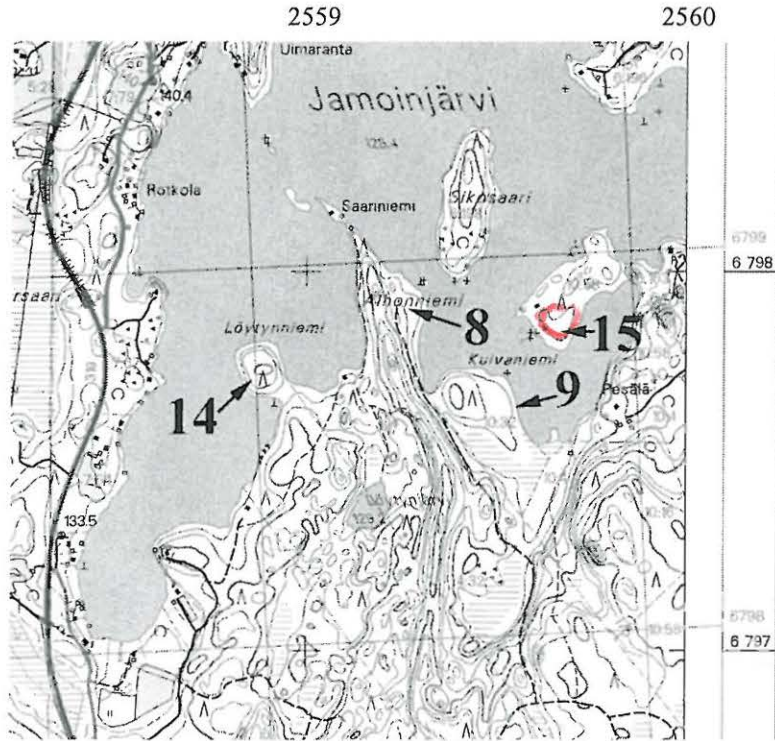
Inventoija

Timo Sepänmaa

Lähilöytöjä

Ajoittamattomia mahdollisia keittokuoppia Padasjoki Alhonniemi B 250 m lounaaseen, ajoittamattomia pyyntikuoppia Padasjoki Alhonniemi 400 m länsiluoteeseen ja historiallisen ajan raivausröykkiöitä ja rakennuksen pohjia 800 m länteen (tarkastuskertomukset tämän inventointikertomuksen yhteydessä).

Padasjoki, inv. n:o 15 Kuivaniemi
historiallisen ajan raivausröykkiöitä
peruskarttaote
Mk 1:20 000
Pk 2134 06 AUTTOINEN, 1994

6. Tulokset

Inventoinnissa rekisteröitiin kaikkiaan 15 muinaisjäännöskohdetta, jotka yhtä, mahdollisesti kivikautista hajalöytöä lukuun ottamatta olivat aikaisemmin tuntemattomia kohteita. Kiinteitä, esihistoriallisia (tai ajoittamattomia / mahdollisesti esihistoriallisia) muinaisjäännöskohteita löytyi 9 kappaletta. Näistä esihistoriallisia asuinpaikkoja on 6, ajoittamattomia pyyntikuoppakohteita 2 ja ajoittamattomia keittokuoppakohteita 1. Lisäksi 3:ssa paikassa todettiin 1-2 kvartsi-iskosta, jotka ilman lisänäyttöjä kiinteästä muinaisjäännöksestä on tässä yhteydessä määritetty kivikautisiksi hajalöytöpaikoiksi, mutta jotka mahdollisesti kaikki saattaisivat tarkemmissa tutkimuksissa osoittautua asuinpaikoiksi (siis kiinteiksi muinaisjäännöksiksi). Lisäksi rekisteröitiin kaksi selkeästi historiallisen ajan muinaisjäännöskohdetta (tai oikeammin aluetta), joista kummassakin on ilmeisesti kyse autioituneisiin torppiin liittyvistä viljelyröykkiöistä ja / tai rakennuksenpohjista.

6.1. Tulosten arviointia

Siihen nähden, että alueelta ei aikaisemmin tunnettu yhtään kiinteää muinaisjäännöstä ja kymmenen päivän inventoinnissa niitä löytyi 9 esihistoriallista ja / tai ajoittamatonta sekä 2 historiallisen ajan kohdetta, voitaneen todeta, että alueen muinaisjäännöskannasta on nyt saatu tutkimuksen tietoon kohtuullinen otos. Viimeistään maastotöiden aikana inventoijalle selvisi, että suuri osa rantakaava-alueella todennäköisesti sijainneista muinaisjäännöskohteista on jäänyt asutuksen ja muun rakentamisen, erityisesti kesämökkien alle. Lähes järjestään muinaisjäännösten - erityisesti esihistoriallisten asuinpaikkojen kannalta parhailta vaikuttaneilla paikoilla oli jo kesämökki. Inventointi tapahtui ainakin kymmenen vuotta liian myöhään - ilmeisesti viimeisen kymmenen vuoden aikana on nimittäin likimain kaikki esihistoriallisten asuinpaikkojen kannalta otolliset alueet rakennettu. Tilanne on tyypillinen suuressa osassa maata, sillä kaavoitus ja ympäristövaikutusarviointit tehdään usein vasta sen jälkeen, kun alue on jo lähes täyteen rakennettu.

Jatkoinventoinneissa voisi löytyä uusia muinaisjäännöskohteita, mutta oletettavasti suuri osa "helppoisin" löydettävistä, vielä säilyneistä kohteista löytyi tämän inventoinnin yhteydessä.

Lahdessa 25.6.2002

Timo Sepänmaa

Padasjoen Autoisten rantakaava-alueen muinaisjäännöskohteet:

inv. n:o	nimi	tyyppi	ajoitus	lk	kartta	x	y	z	tark
1	Soukanlahti	asuinp.	kivik.	2	2134 06	6797 98	2555 16	109 - 111	
2	Kauttisjärven lounaisranta	asuinp.	esihist.	2	2134 06	6797 87	2554 64	109 - 112	
3	LAMMI, Lieson kylä, Heinäjoen niska	asuinp.	kivik.	2	2134 06	6798 26	2554 55	n. 109	
4	Hepokivet	asuinp.	kivik.	2	2134 06	6799 09	2555 60	109 - 112	
5	Hankajärvet	asuinp.	kivik.	2	2143 04	6800 85	2557 77	125 - 128	
6	Jamoinjärven pohjoisranta	asuinp.	kivik.	2	2134 06	6799 20	2559 68	n. 133 - 136	
7	Pitkäniemi	pyyntikuoppa	ajoittamaton	2	2134 04	6800 74	2557 93	n. 130	
8	Alhonniemi A	pyyntikuoppia 2 kpl	ajoittamaton	2	2134 06	6797 91	2559 26	n. 135	
9	Alhonniemi B	kuoppia 2 kpl (mahd. keittokuoppia)	ajoittamaton	2	2134 06	6797 65	2559 52	130 - 134	
10	Eevanniemi	hajal.	kivik.	3	2143 04	6801 26	2557 33	120 - 121	
11	Särkijoen suu	hajal.	kivik.	3	2134 06	6799 68	2556 79	110 - 112	
12	Kylänjoki	hajal.	kivik.	3	2134 06	6799 78	2558 77	122,5 - 124	
13	Lieson kylä, Savinselkä	hajal.	kivik.?	3	2134 06	6798 45	2550 80	< 93,5	200 m
14	Löytynniemi	raivausröykkiöitä yms.	hist.		2134 06	6797 73	2558 87	130 - 140	
15	Kuivaniemi	raivausröykkiöitä	hist.		2134 06	6797 86	2559 66	130 - 135	

Padasjoen Autoisten rantaosayleiskaava-alueen muinaisjäännösinventointi 2002

Negatiiviluettelo

Negatiiveja (130351 - 130392) säilytetään Lahden kaupunginmuseon kuva-arkistossa

Kuvaaja: Timo Sepänmaa

(s. = kuvaussuunta: esim. N = pohjoisesta)

numero	pvm	s.	aihe
130351	23.4.	NW	Inv.n:o 5 Hankajärvet, kivikautinen asuinpaikka. Risukossa näkyvän repun kohdalla koekuoppa 1. Koekuoppa 2 tästä n. 2 m oikealle (lounaaseen).
13052	23.4.	W	“
13053	23.4.	N	“
13054	24.4.	N	inv.n:o 8 Alhonniemi A, ajoittamattomia pyyntikuoppia 2 kpl. Toinen pyyntikuopista erottuu lumen peittämänä etualalla (traktorin jäljet sotkeneet kuopan reunoja), toinen kuoppa heti tämän yläpuolella oik. Yläviistoon (ei juuri erotu kuvassa).
13055	24.4.	N	“ Pyyntikuopat erottuvat lumen peittäminä alueilla kiven vasemmalla puolella.
13056	24.4.	NW	“ Pyyntikuopat näkyvät lumen peittäminä alueina kiven oikealla puolella.
13057	25.4.	W	Yleiskuva Iso-Hankajärven yli itään kohti Hankajärvien välistä salmea. Salmen luoteisrannalla (vas.) korkean törmän päällä inv.n:o 5 Hankajärvet, kivikautinen asuinpaikka ja kaakkoisrannalta 120 m SE inv.n:o 7 Pitkäniemi, ajoittamaton pyyntikuoppa.
13058	25.4.	W	“
13059	25.4.	S	Inv.n:o 7 Pitkäniemi, ajoittamaton pyyntikuoppa Pitkäniemen laella, polun koillislaidalla.
13060	25.4.	W	“
13061	25.4.	E	Inv.n:o 10 Eevanniemi, kivikautinen hajalöytöpaikka (kvartsi-iskos). Kvarsi-iskos löytyi juuri kuvan oikean laidan ulkopuolelle tehdystä koekuopasta.
13062	26.4.	S	Inv.n:o 9 Alhonniemi B, ajoittamattomia mahdollisia keittokuoppia 2 kpl. Kuoppia ei erotu kuvassa.

13063	26.4.	SW	“ Kuoppia ei erotu kuvassa.
13064	26.4.	W	“ Ylempi kuopanteista kuvan etualalla koivun ja kuusen välissä. Alempi kuopanne alarinteessä n. 10 m:n päässä. Taustalla häämöttää Kuvaniemi.
13065	26.4.	S	“ Ylempi kuopanteista kuvan oik. laidassa olevan kuusen vas. puolella.
13066	26.4.	N	“ Ylempi kuopanteista kuvan vas. laidassa kuusen oik. puolella.
13067	26.4.	N	Inv.n:o 2 Kauttisjärven lounaisranta, esihistoriallinen asuinpaikka. Koekuoppa 1 repun kohdalla, koekuoppa 2 etualalla olevan kartan (valkoinen suorakaide) kohdalla ja koekuoppa 3 taustalla olevan kenttälapion kohdalla.
13068	26.4.	S	“ Koekuoppa 3 etualalla olevan lapion kohdalla, koekuoppa 2 repun kohdalla ja koekuoppa taustalla olevan kartan (heikosti erottuva valkoinen täplä) kohdalla.
13069	26.4.	SW	“ Oikealla Kauttisjärveä, keskellä mökkitietä, vas. tien laidalla kaatunut kanto, josta keramiikan siru. Koekuopat 1 - 3 tehtiin kuvan vasemman laidan ulkopuolella olevalle alueelle, koekuoppa 4 (ei löytöjä) tehtiin tien itäpuolelle (oik.), rantatörmälle, koivusta n. 2 m pois päin.
13070	26.4.	S	“ Etualalla mökkitietä, oik. tien laidalla kanto, josta keramiikan siru. Koekuopat 1 - 3 tehtiin kuvan keskiosassa olevien nuorten kuusten takana olevalle alueella.
13071	26.4.	E	“ Koekuoppa 1 repun kohdalla, koekuoppa 2 tästä n. 3 m oikealle, kuusen oksien välissä, kartan (heikosti erottuva vaalea laikku) kohdalla. Koekuoppa 3 vas. olevan kuusen takana. Kuvan keskiosassa kuusten juurella kaskiröykkiö.
13072	29.4.	SE	Inv.n:o 1 Soukanlahti, kivikautinen asuinpaikka. Koekuoppa n:o 1 repun kohdalla.
13073	29.4.	W	“ Koekuoppa n:o 4 oik. olevan kenttälapion kohdalla, koekuoppa n:o 1 tämän takana olevan repun kohdalla.
13074	29.4.	SW	“ Asuinpaikka-alueen pohjoisosassa, kallion itäosassa oleva halk. n. 1,5 m:n lohkar.
13075	29.4.	N	“ Kuvat alarinteeseen kallion juurelta. Koekuoppa n:o 1 repun kohdalla, koekuoppa n:o 4 oik. olevan kenttälapion kohdalla.
13076	29.4.	NW	Inv.n:o 11 Särkijoen suu, kivikautinen hajalöytöpaikka. Kuvan kesk. olevan repun kohdalla koekuoppa n:o 1, koekuoppa n:o 2 tästä n. 15 m kaakkoon (kuvaussuuntaan).
13077	29.4.	NE	“ Kivikkoista muinaista rantatörmää. Taustalla häämöttää rantaniittyä ja Kauttisjärveä. Kuvattu koekuopan n:o 1 kohdalta.

13078	29.4.	E	Inv.n:o 3 Lammi, Lieson kylä, Heinäjoen niska. Koekuoppa n:o 1 kuvan keskellä, rantatörmän päällä olevan repun kohdalla. Rantatörmässä erottuu loiva, muutaman metrin levyinen "aukko" - polun tms. jälki.
13079	29.4.	SW	" Koekuoppa n:o 1 repun kohdalla, keskellä näkyy rantatörmää.
13080	29.4.	W	" Koekuoppa n:o 1 repun kohdalla. Taustalla Kauttisjärvi.
13081	29.4.	N	" Rantatörmää (jonka päällä asuinpaikka) kuvan keskiosan taustalta oikeaan laitaan. Vasemmalla Kauttisjärveä. Ko. vesijättö / tulva-alue, jolla kuva otettu on Padasjokea, rantatörmän päällä oleva alue Lammia.
13082	3.5..	E	Inv.n:o 4 Hepokivet, kivikautinen asuinpaikka. Asuinpaikka rantatörmän päällä.
13083	3.5.	E	" Asuinpaikka rantatörmän päällä.
13084	3.5.	W	Padasjoki, Nyystölä, Iso-Tarus, kivikautinen asuinpaikka. Auton oikealla puolella olevan portin ympäriltä hiekkatien pinnasta löytyi kvartsi-iskoksia. (Ks. erillinen tarkastuskertomus - kohde ei kuulunut Autoisten rantakaavainventointiin.)
13085	3.5.	W	"
13086	6.5.	SE	Inv.n:o 6 Jamoinjärven pohjoisranta, kivikautinen asuinpaikka. Alempi tasanne. Koekuoppa n:o 4 repun kohdalla.
13087	6.5.	NW	" Alempi tasanne. Koekuoppa n:o 4 repun kohdalla.
13088	6.5.	NW	" Vasemmassa reunassa ylemmän tasanteen reuna, oikeassa laidassa alemmaa tasannetta. Koekuoppa n:o 4 repun kohdalla.
13089	6.5.	SW	" Etualalla alemmaa tasannetta. Koekuoppa n:o 4 repun kohdalla. Taustalla ylempää tasannetta.
13090	6.5.	NW	" Ylempää tasannetta.
13091	6.5.	NW	" Ylempää tasannetta. Oikealla Jamoinjärveä.
13092	6.5.	N	" Ylempää tasannetta. Taustalla. Jamoinjärveä.

Padasjoen Autoisten rantaosayleiskaava-alueen muinaisjäännösinventointi 2002

Lyhyt löytöluettelo

KM	alan:o	löytö	määrä	löytöpaikka	inv.n:o
9771	1	kourukirves	1	Savinselkä	13
33164	1	keramiikkaa	1	Lammi, Heinäjoen suu	3
33164	2	pii-iskos	1	“	3
33164	3	kvartsi-iskoksia	5	“	3
33164	4	palanutta luuta	16	“	3
33164	5	kvartsi-iskoksia	5	“	3
33165	1	kvartsi-iskoksia	8	Soukanlahti	1
33165	2	keramiikkaa	1	“	1
33165	3	kvartsi-iskos	1	“	1
33165	4	kvartsi-iskos	1	“	1
33165	5	kvartsi-iskos	1	“	1
33166	1	keramiikkaa	1	Kauttisjärven lounaisranta	2
33166	2	keramiikkaa	2	“	2
33166	3	kvartsi-iskoksia	2	“	2
33166	4	palanutta luuta	1	“	2
33166	5	kvartsi-iskoksia	2	“	2
33167	1	keramiikkaa	2	Hepokivet	4
33167	2	kvartsi-iskoksia	4	“	4
33167	3	kvartsi-iskoksia	3	“	4
33168	1	kvartsi-iskoksia	2	Hankajärvet	5
33168	2	kvartsi-iskoksia	2	“	5
33169	1	kvartsi-iskoksia	2	Jamoinjärven pohjoisranta	6
33169	2	kvartsi-iskos	1	“	6
33169	3	kvartsi-iskoksia	2	“	6
33169	4	kvartsi-iskos	1	“	6
33170		kvartsi-iskos	1	Eevanniemi	10
33171	1	kvartsi-iskos	1	Särkijoen suu	11
33171	2	kvartsi-iskos	1	“	11
33172		kvartsi-iskoksia	2	Kylänjoki	12

Padasjoen Autoisten rantaosayleiskaava-alueen muinaisjäännösinventointi
yleiskartta mk 1:50 000

- inventointikohteet numeroituina
- kyläalueen raja merkitty paksulla viivalla
- rantakaava-alueen rajat merkitty ohuemmalla viivalla

